

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ТУРИЗМУ
Кафедра економічної теорії, підприємництва та торгівлі

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Собковича Олександра Вікторовича

Прізвище, ім'я, по батькові студента

на здобуття освітнього ступеня магістр

Обґрунтування стратегії розвитку підприємства ПАТ «Теофіпольський
цукровий завод» (м. Теофіполь)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Шифр і назва галузі знань

Спеціальність 076 Підприємництво та торгівля

Шифр і назва спеціальності

Освітньо-професійна програма Підприємництво, торгівля та комерційна
логістика

Шифр: КвР.ПТ.023208.01.24.00

Виконав: студент 2 курсу, група
ПТКЛ_м – 23

підпис

Олександр СОБКОВИЧ
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Керівник: канд. екон. наук, доц.

підпис

Людмила САЧИНСЬКА
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Нормоконтролер:
канд. екон. наук, доц.

підпис

Людмила САЧИНСЬКА
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

До захисту допускаю:
Завідувач кафедри економічної
теорії, підприємництва та
торгівлі, доктор екон. наук, доц.

підпис

Лариса ЛЮБОХИНЕЦЬ
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет Управління, адміністрування та туризмуКафедра Економічної теорії, підприємництва та торгівліОсвітній рівень Другий (магістерський)Галузь знань 07 Управління та адмініструванняСпеціальність 076 Підприємництво та торгівляНазва освітньої програми: Підприємництво, торгівля та комерційна логістика

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Лариса ЛЮБОХИНЕЦЬ

.. 09 .. 10

2024 р.

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ (ДИПЛОМНУ) РОБОТУСобковича Олександра Вікторовича

(Прізвище, ім'я, по батькові студента)

1. Тема роботи: Обґрунтування стратегії розвитку підприємства ПАТ «Теофіпольський цукровий завод» (м. Теофіполь)

керівник роботи Сачинська Л.В., кандидат економічних наук, доцент

Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання

Затверджено наказом ректора університету від «26» серпня 2024 р. №60

2. Строк подання студентом роботи на кафедру 16.12.2024 р.

3. Вихідні дані до роботи: законодавчі та нормативні акти Уряду та Верховної Ради України, літературні джерела за темою роботи, періодичні видання щодо стратегії розвитку підприємства, результати статистичних досліджень та фінансова звітність ПАТ «Теофіпольський цукровий завод», матеріали переддипломної практики.

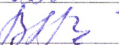

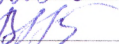
4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

1 Теоретичні основи стратегічного розвитку підприємства. 2 Аналіз стратегічного розвитку ПАТ «Теофіпольський цукровий завод». 3 Розробка системи заходів підвищення ефективності діяльності ПАТ «Теофіпольський цукровий завод» в стратегічній перспективі.

5. Перелік графічного матеріалу (із зазначенням обов'язкових креслень): Стратегія розвитку підприємства. Основні взаємозв'язки в процесі вибору стратегії. Процес вибору стратегії машинобудівного підприємства. Виробнича структура ПАТ «Теофіпольський цукровий завод». Динаміка ключових показників діяльності ПАТ «Теофіпольський цукровий завод» за 2021-2023 роки. Динаміка показників оцінки використання основних фондів ПАТ «Теофіпольський цукровий завод» за 2021-2023 роки. Продуктивність праці на ПАТ

«Теофіпольський цукровий завод». Динаміка матеріаловіддачі та матеріаломісткості за 2021-2023 роки на ПАТ «Теофіпольський цукровий завод». Структура операційних витрат ПАТ «Теофіпольський цукровий завод» у 2023 році. Динаміка прибутковості ПАТ «Теофіпольський цукровий завод» за 2021-2023 роки. Динаміка показників рентабельності ПАТ «Теофіпольський цукровий завод» за 2021-2023 роки. Динаміка імпорту експорту цукру.

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

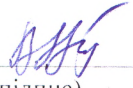
Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I	Сачинська Л.В., доцент		
II	Сачинська Л.В., доцент		
III	Сачинська Л.В., доцент		

7. Дата видачі завдання 05.09.2024 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів (розділів) дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1 Складання плану дипломної роботи	до 20.09.24 р.	Виконано
2 Опрацювання теоретичних джерел і написання першого розділу роботи	до 15.10.24 р.	Виконано
3 Формування плану для проведення аналітичних досліджень	до 25.10.24 р.	Виконано
4 Збір та обробка статистичних матеріалів діяльності ринку	до 15.11.24 р.	Виконано
5 Написання аналітичного розділу кваліфікаційної роботи магістра	до 30.11.24 р.	Виконано
6 Написання проєктно-рекомендаційного розділу кваліфікаційної роботи магістра	до 10.12.24 р.	Виконано
7 Підготовка ілюстративних матеріалів та остаточне оформлення роботи	до 12.12.24 р.	Виконано
8 Підготовка до захисту та попередній захист	15.12.24 р.	Виконано
9 Захист	з 21.12.24 р.	Виконано

Студент

(підпис)

Олександр СОБКОВИЧ

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Керівник роботи

(підпис)

Людмила САЧИНСЬКА

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

ЗМІСТ

	с.
ВСТУП	6
1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	9
1.1 Інвестиційна привабливість підприємства та чинники її формування	9
1.2 Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості підприємства	15
1.3 Характеристика процесу забезпечення інвестиційної привабливості підприємства	20
Висновки до першого розділу	23
2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОГО СТАНУ ТА ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТДВ «ХМЕЛЬНИЦЬКЗАЛІЗОБЕТОН»	24
2.1 Характеристика діяльності ТДВ «Хмельницькзалізобетон» та аналіз основних техніко-економічних показників	24
2.2 Аналіз фінансових показників ТДВ «Хмельницькзалізобетон»	32
2.3 Оцінка інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон»	42
Висновки до другого розділу	45
3 ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТДВ «ХМЕЛЬНИЦЬКЗАЛІЗОБЕТОН»	47
3.1 Основні складові комплексної оцінки інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон»	47
3.2 Напрями забезпечення інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон»	51
3.3 Розробка стратегії і тактики забезпечення інвестиційної привабливості підприємства	56
Висновки до третього розділу	65
ВИСНОВКИ	66
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ	69
ДОДАТКИ	74

ВСТУП

В умовах повномасштабного вторгнення росії на територію України одним із ключових чинників розвитку національної економіки є інвестиції, залучення яких сприятиме повоєнній відбудові країни, забезпечуватиме динамічне економічне зростання та впливатиме на підвищення ефективності господарської діяльності підприємств.

Відновлення потребує потужного «вливання» інвестиційних та фінансових ресурсів не лише для покриття поточних витрат, але й для створення виробництв на новій технологічній базі, яка передбачає модернізацію наявних виробничих потужностей, впровадження передових технологій і новітнього обладнання. Для реалізації цих цілей потрібні значні інвестиційні ресурси, дефіцит яких є серйозною проблемою, особливо в умовах війни.

Методологічні, методичні та прикладні аспекти інвестиційної привабливості підприємств залишаються об'єктом наукових досліджень багатьох науковців.

Проблематика аналізу інвестиційної привабливості підприємств отримала значну увагу у наукових дослідженнях багатьох економістів. За вагомий внесок в проблему дослідження інвестиційних процесів слід відзначити Бланка І.О. [4], Брюховецьку Н.Ю. [7], Довбню С.Б. [15], Євтушенка С.О. [18], Козаченко Г.В. [22], Коюду В.О., Коюду О.П. [24], Макарія Н.П. [27], Момот Т.В. [29], Нападовську І.В. [30], Рудніченка Є.М. [33], Самошкіну І.Д. [34], Семенчук Л.І. [35], Чорну Л.О. [45].

Більшість наукових досліджень зосереджено на аналізі необхідності створення та визначення критеріїв формування сприятливих умов для ведення бізнесу. Проте, досі відсутній узгоджений методичний підхід до оцінювання та розробки стратегії забезпечення інвестиційної привабливості суб'єктів ринкових відносин в умовах війни.

Актуальність зазначених питань та наявність невирішених аспектів методичного й прикладного характеру, пов'язаних із забезпеченням інвестиційної привабливості промислових підприємств, обумовили вибір теми дослідження, визначили його мету, завдання, об'єкт, предмет і логіку реалізації наукового пошуку.

Метою кваліфікаційної роботи є поглиблення теоретичних положень, удосконалення методичних підходів та розробка практичних рекомендацій щодо формування стратегії та розроблення тактичних заходів для забезпечення інвестиційної привабливості підприємства в умовах невизначеності та ризиків.

Відповідно до сформульованої мети у дослідженні визначено та реалізовано такі завдання:

- здійснити ідентифікацію теоретичних підходів до сутнісного визначення економічної категорії «інвестиційна привабливість підприємства», уточнивши її ключові характеристики;
- розглянути чинники впливу на інвестиційну привабливість підприємства;
- дослідити особливості та основні тенденції господарської діяльності ТДВ «Хмельницькзалізобетон» за 2021-2023 роки;
- здійснити оцінку інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон»;
- здійснити оцінювання основних складових комплексної оцінки інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон»;
- запропонувати напрями забезпечення інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон»;
- обґрунтувати особливості формування стратегії та розроблення тактичних заходів для забезпечення інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон», з урахуванням сучасних умов і тенденцій розвитку економічного середовища.

Об'єктом дослідження виступають процеси управління забезпеченням інвестиційної привабливості підприємств в умовах невизначеності та ризиків.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та прикладних засад, пов'язаних із формуванням та оцінюванням інвестиційної привабливості промислових підприємств України.

Методи дослідження: методи порівняльного аналізу (для визначення сутності категорій); аналізу та синтезу (для диференціації і узагальнення чинників впливу на інвестиційну привабливість); економічного аналізу, табличний, коефіцієнтний (для аналізу та оцінки інвестиційної привабливості підприємства); SWOT-аналіз (для виявлення основних напрямів забезпечення інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон»); PEST-аналіз (для оцінки зовнішніх факторів, які впливають на інвестиційну привабливість підприємства); систематизації та узагальнення (розробка висновків на основі отриманих результатів дослідження); графічний (візуалізації висновків дослідження).

Інформаційна база дослідження сформована на основі наукових праць провідних вітчизняних та зарубіжних учених і фахівців у сфері комплексного аналізу інвестиційної привабливості підприємств, а також на фінансовій звітності ТДВ «Хмельницькзалізобетон». У роботі використовуються нормативно-правові документи, а також теоретичні та практичні літературні джерела, що стосуються проблематики дослідження.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у систематизації та поглибленні теоретичних підходів, розробці практичних рекомендацій щодо підвищення інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон».

Основні наукові положення і результати дослідження доповідалися та одержали позитивну оцінку на міжнародному економічному форумі «Підприємництво та стратегічні напрями розвитку бізнес-процесів в умовах глобальних викликів», 5-7 грудня 2024 року, м. Хмельницький.

Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, що налічує 45 найменувань, 2 додатки. Основний текст кваліфікаційної роботи викладено на 68 сторінках комп'ютерного тексту. Робота містить 20 таблиць, 8 рисунків.

1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Інвестиційна привабливість підприємства та чинники її формування

Термін «інвестиції» походить від латинського «investio», що означає «одягати», «вкладати», а дослівно з англійської мови (investment) і німецької (investition) – капітальні вкладення або інвестиції.

Найповнішим визначенням категорії «інвестиції» можна вважати визначення в ЗУ «Про інвестиційну діяльність» – це «всі види майнових та інтелектуальних цінностей, які вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток та/або досягається соціальний та екологічний ефект» [1].

Інвестиційна привабливість підприємства є ключовим показником, який визначає рішення потенційних інвесторів стосовно доцільності вкладення фінансових ресурсів. Цей показник формується під впливом сукупності фінансових, виробничих, організаційних та інших факторів, що впливають на зацікавленість інвесторів і їхню готовність здійснювати інвестиції у підприємство.

Термін «привабливість» зазвичай застосовується для характеристики здатності об'єкта привертати увагу та створювати позитивне враження. У контексті економіки «інвестиційна привабливість» визначається як здатність підприємства, галузі чи країни викликати в інвестора зацікавленість, а також переконати його в доцільності й раціональності підтримки конкретних проєктів.

У науковій літературі спостерігається неоднозначність у трактуванні терміна «інвестиційна привабливість» підприємства. Основні підходи науковців до трактування категорії «інвестиційна привабливість» представлено в таблиці 1.1

Таблиця 1.1 – Тракткування сутності категорії «інвестиційна привабливість» в наукових джерелах

Джерело	Сутність
1	2
Інвестиційна привабливість як можливість для інвесторів	
Катан Л. І., Хорішко К.С. [20]	Здатність підприємства до залучення відповідних обсягів та відповідної якості інвестиційних ресурсів, здатність до простого та розширеного відтворення з метою забезпечення сталого розвитку виробництва в умовах соціально орієнтованої ринкової економіки.
Момот Т. В [29]	Рівень задоволення фінансових, виробничих, організаційних та інших вимог чи інтересів інвестора щодо конкретного акціонерного товариства, що оцінюється рівнем внутрішньо генерованого гудвілу.
Інвестиційна привабливість як сукупність факторів	
Брюховецька Н.Ю., Хасанова О. В [7]	Збалансована система інтегральних та комплексних показників доцільності вкладання капіталу інвестором в об'єкт інвестування, яка відображає сукупність об'єктивних та суб'єктивних умов, що сприяють або перешкоджають процесу інвестування.
Євтушенко С.О. [18]	Сукупність характеристик виробничої, комерційної, фінансової і управлінської діяльності підприємства та особливостей інвестиційного клімату, що свідчать про доцільність здійснення інвестицій в нього.
Козаченко Г.В. [22]	Сукупність об'єктивних і суб'єктивних умов, сприяючих або перешкоджаючих процесу інвестування.
Коюда В.О, Лепейко Т.І, Коюда О.П. [24]	Сукупність характеристик фінансово-господарської та управлінської діяльності підприємства, перспектив розвитку та можливостей залучення інвестиційних ресурсів.
Рудніченко Є.М. [33,с.48]	Сукупність об'єктивних ознак, властивостей, засобів, що зумовлюють потенційний платоспроможний попит на інвестиції.
Інвестиційна привабливість як ефективність та доцільність	
Бланк І.О. [4]	Інтегральна характеристика окремих підприємств як об'єктів майбутнього інвестування, з позицій перспективності розвитку, обсягу і перспектив збуту продукції, ефективності використання активів та їх ліквідності, стану платоспроможності і фінансової стійкості.
Супрун С.Д. [41]	Фінансово-майновий стан підприємства, ефективність використання його ресурсів, а також якісні характеристики: професійні здібності керівництва, галузева та регіональна приналежність підприємства, стадія життєвого циклу, добросовісність підприємства як партнера.
Інвестиційна привабливість як порівняльний показник	
Андраш О.А. [2]	Відносне поняття, що відображає думку певної групи інвесторів відносно співвідношення рівня ризику, рівня прибутковості і вартості фінансових ресурсів в тій або іншій державі, регіоні, галузі, підприємстві.

Продовження таблиці 1.1

1	2
Економічна енциклопедія [17]	Характеристика підприємства чи будь-якого суб'єкта господарської діяльності, яка враховує суперечливі цілі інвестора: максимальний прибуток за мінімального ризику на певному об'єкті. Визначається на засадах системного підходу, що ґрунтується на єдності та взаємодії його аспектів: технічного, географічного, трудового, фінансово-економічного, організаційного, екологічного, ресурсного, правового та комерційного.
Інвестиційна привабливість, яка розглядається на основі психологічного аспекту	
Нападовська І.В. [30]	Системна сукупність потенційних можливостей вкладання коштів з метою отримання економічної ефективності у майбутньому як наслідок результатів минулої господарської діяльності потенційного об'єкта інвестування, суб'єктивно оцінювана інвестором.
Чорна Л. О. [45]	Взаємозв'язок двох характеристик: з боку психологічного змісту інвестицій і з боку психологічної форми (привабливість).

Узагальнюючи зазначені підходи, можна дійти висновку, що інвестиційна привабливість підприємства являє собою багаторівневу інтегральну характеристику сукупності кількісних і якісних показників, які відображають фінансовий, технологічний, кадровий, екологічний та інші ключові аспекти діяльності підприємства та дозволяють інвестору сформулювати уявлення щодо доцільності та потенційної ефективності інвестування власних фінансових ресурсів та інвестиційних капіталів стратегічних чи фінансових інвесторів.

Запропонуємо класифікацію інвестиційної привабливості за основними ознаками (рис.1.1).

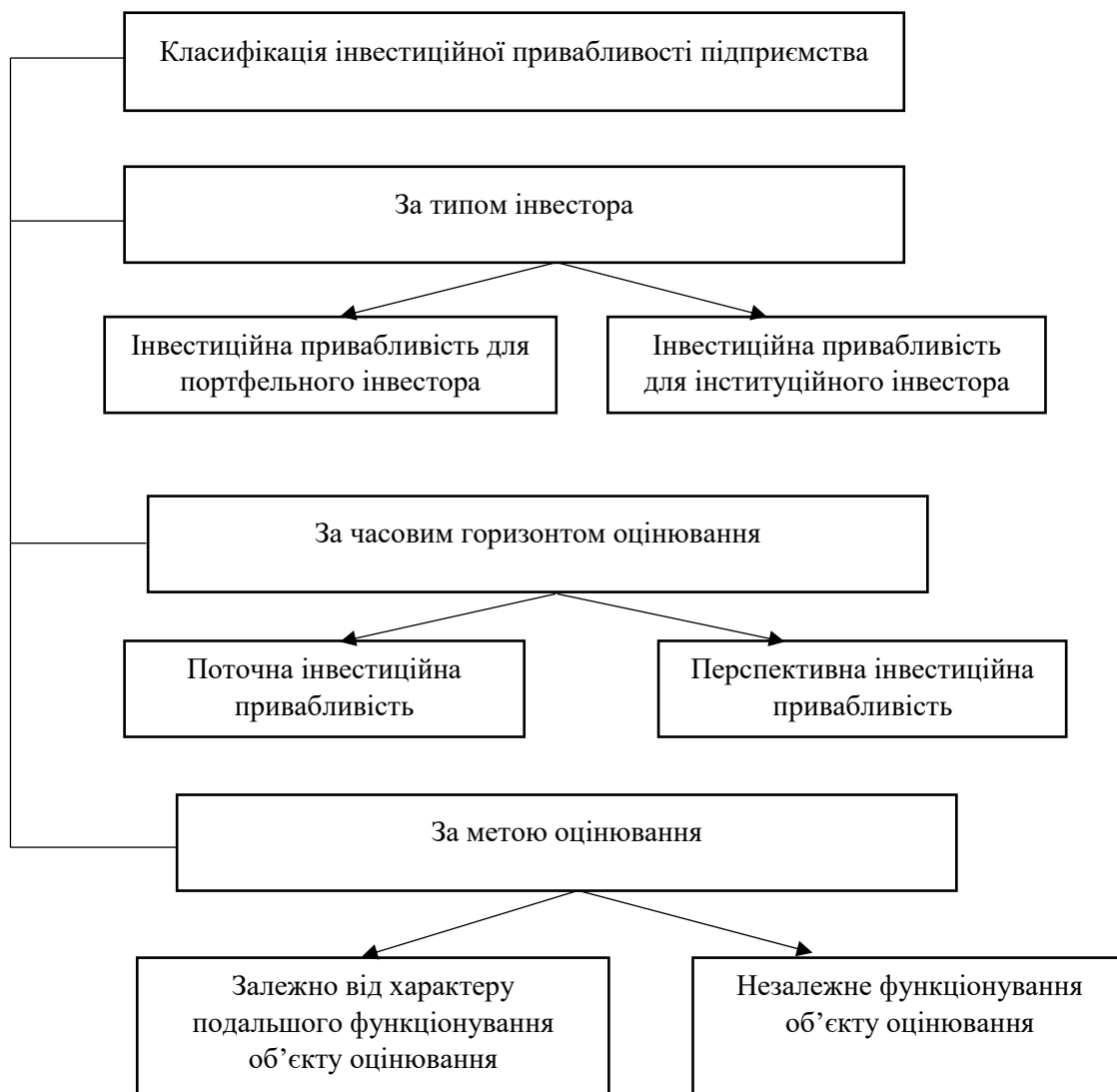

Рисунок 1.1 – Класифікація інвестиційної привабливості підприємства
[19,43]

Для ефективного забезпечення управління інвестиційною привабливістю необхідно виявляти та здійснювати оцінку впливу чинників інвестиційної привабливості.

Існують різні підходи щодо класифікації чинників інвестиційної привабливості. Так, Буткевич С.В. [8] поділяє їх на позитивні та негативні:

- позитивні: розвинута виробнича інфраструктура, місткий ринок, сприятливі природні умови, велика чисельність населення, високий рівень кваліфікації кадрів, низький рівень конкуренції;

- негативні: нерозвинений фінансовий ринок, низький рівень гарантій для іноземних інвесторів, низькі темпи приватизації, довга процедура реєстрації підприємств, низький рівень економічної безпеки, негативний міжнародний рейтинг.

Скалюк Р.В. та Лоїк О.І. [37] поділяють чинники на внутрішні та зовнішні. Особливістю підходу є те, що оцінку безпеки вкладень та ділову репутацію підприємства автори пропонують включити до групи внутрішніх чинників.

Гулько В.І. [12] пропонує матричну модель факторів інвестиційної привабливості, у якій виділяють інституціональні, економічні та соціальні фактори в межах макро-, мезо- та мікрорівня. Інвестиційна привабливість досліджується в розрізі формування інвестиційного клімату країни, регіону та підприємства.

Додамо, що на інвестиційну привабливість впливає також стадія життєвого циклу підприємства [37]. Виділяють такі послідовні стадії: «народження», «дитинство», «юність», «рання зрілість», «остаточна зрілість», «старіння». Залежно від стадії життєвого циклу підприємства приймається рішення інвестором щодо інвестування. Підприємство є привабливим на фазах зростання та стабільності, мова йде про стадії «народження», «дитинства», «юності» та ранньої зрілості». Що ж до двох останніх стадій, то підприємство фактично втрачає свою інвестиційну привабливість, адже використало усі свої можливості та потребує змін.

На нашу думку, найбільш чіткою та зрозумілою є класифікація поєднання внутрішніх та зовнішніх чинників впливу із рівнем впливу на інвестиційну привабливість підприємства (табл.1.2).

Таблиця 1.2 – Чинники впливу на інвестиційну привабливість підприємства

Чинник	Показники оцінки
1	2
Внутрішні чинники (мікрорівень)	
Фінансово-економічний стан підприємства	Основні показники фінансово-економічної діяльності підприємства
Виробничі чинники	Рівень розвитку виробництва, забезпеченість обладнанням, устаткуванням, будівлями та іншими засобами виробництва, їхні експлуатаційні характеристики, амортизація, витрати на плановий та оперативний ремонт, витрати на інше обслуговування
Технічні чинники	Рівень забезпечення та структура основних засобів, технічні характеристики основних засобів, відповідність використовуваної технології світовим стандартам, рівень науково-технічної підготовки
Трудові чинники	Кваліфікаційна, вікова, гендерна структура працівників, стаж працівників, сталість трудового колективу, час та витрати на навчання працівників, напрямки перепідготовки працівників, управління людським капіталом
Інституціональні чинники	Організаційно-правова форма, особливості функціонування, правовий статус, специфіка органів управління, якість управління на підприємстві
Інноваційні чинники	Проведення досліджень та здійснення розробок нових видів техніки, предметів праці, об'єктів інтелектуальної власності, технологій, а також впровадження сучасних методик управління та стратегічного планування
Інформаційні чинники	Наявність сучасного програмного забезпечення (програми для аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства, оцінки рівня інвестиційної привабливості; веб-сайт в мережі Інтернет)
Чинники конкурентоспроможності	Формування конкурентних переваг, взаємодія з конкурентами, здатність підприємства оперативно реагувати на зовнішні фактори, політика завоювання та утримання споживчих ринків, інструменти конкурентної боротьби
Споживчі чинники	Місткість ринку, цільова аудиторія, здатність підприємства задовольнити потреби споживачів
Ділова репутація (імідж) підприємства	Історія та досвід економічної діяльності підприємства, імідж суб'єкта господарювання
Чинники безпеки вкладень	Термін окупності інвестиційного проекту, наявність інвестиційних ризиків або фінансових ризиків
Зовнішні чинники (мезорівень)	
Природно-географічні чинники регіону	Місцезнаходження, рівень зайнятості та безробіття в регіоні, демографічні показники, сприятливість кліматичних умов, вартість оренди землі
Інфраструктурні чинники	Близьке розташування підприємства до основних джерел сировини та споживачів продукції
Характеристика місцевих ринків	Розмір ринку, темп зростання його потенціалу, циклічність попиту, еластичність цін, прибутковість, диференціація продукту

Продовження таблиці 1.2

1	2
Зовнішні чинники (макрорівень)	
Соціальні чинники	Демографічна ситуація в країні, попит споживачів
Економічна ситуація в країні	Бюджетно-податкова політика, грошово-кредитна, амортизаційна, цінова, валютна, інноваційна політика, умови кредитування
Чинники конкуренції	Стан конкуренції галузевого ринку, наявність конкурентів
Технологічні чинники	Рівень технічних нововведень у галузі, складність продукції і виробництва, капіталоемкість і наукоємкість продукції
Правові чинники	Нормативне законодавче регулювання, наявність пільг для інвесторів, захист прав суб'єктів ринку
Політичні чинники	Стабільність політичної ситуації в країні, відносини з іншими країнами, ефективність уряду, рівень корупції в країні, ступінь довіри до влади

Джерело: сформовано на основі [3,11,12,13,15,35,36,37].

Варто зазначити, що при визначенні інвестиційної привабливості підприємства доцільно враховувати чинники впливу кожного з перерахованих рівнів.

Запропонована класифікація дозволить більш точно враховувати чинники впливу та використовувати їх при оцінці інвестиційної привабливості.

1.2 Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості підприємства

Сучасним ринковим умовам характерна гостра конкуренція за обмежені інвестиційні ресурси, тому актуальним питанням для інвесторів при прийнятті рішень щодо вкладання коштів для забезпечення їх раціонального використання та отримання доходу є оцінка інвестиційної привабливості.

У сучасній теорії інвестицій існує низка підходів до оцінювання інвестиційної привабливості підприємства, які варіюються залежно від специфіки цілей інвестування. Водночас слід зауважити, що застосування цих

підходів може забезпечити різні результати, обумовлені відмінностями у формулюванні цілей аналізу.

Запропонована таблиця 1.3 містить загальну інформацію щодо методик оцінки інвестиційної привабливості підприємства, кожна з яких має свої переваги та недоліки. Зазначимо, що вибір методу оцінювання залежить від конкретних умов та завдань аналізу.

Таблиця 1.3 – Порівняльна характеристика існуючих методик оцінки інвестиційної привабливості підприємства

№ з/п	Методика оцінки інвестиційної привабливості	Сутність методики	Переваги	Недоліки
1	2	3	4	5
1	Метод рейтингової оцінки підприємства на основі даних фінансової звітності [27]	передбачає оцінку фінансового стану підприємства, при якій оцінюється платоспроможність, фінансова стабільність, прибутковість і ділова активність підприємства	Не потребує додаткового залучення експертів; проста у використанні	інформація може бути не достовірною
2	Інтегральна оцінка інвестиційної привабливості [32]	розрахунок інтегрального показника інвестиційної привабливості підприємства	дає можливість всебічно оцінити інвестиційну привабливість підприємства	не враховує міжгалузеві специфіку діяльності підприємств; потребує обробки значного обсягу інформації, що уповільнює процес прийняття управлінських рішень; оцінка отриманих значень ускладнюється відсутністю переліку еталонних значень інтегрального показника
3	Матрична методика [26]	передбачає формування інтегрального показника шляхом побудови матриці, де кількість рядків визначається числом показників, що	характеризує інвестиційну привабливість у порівнянні з підприємствами конкурентами.	супроводжується великою кількістю розрахунків, що ускладнюють сприйняття і розуміння основних показників діяльності підприємства

Продовження таблиці 1.3

1	2	3	4	5
		оцінюють фінансовий стан підприємства, а кількість стовпців – кількістю складових, що забезпечують коректне визначення відповідних кількісних показників		
4	Методика комплексної оцінки інвестиційної привабливості [24]	передбачає комплексний аналіз діяльності підприємства та врахування різних критеріїв, що відображають всі аспекти господарських процесів	багатостороння оцінка інвестиційної привабливості економічних систем	вимагає багато додаткової інформації та ресурсів для проведення оцінки.
5	Методика експертної оцінки [23]	полягає в експертній оцінці різноманітних показників діяльності підприємства. Експерт з власних міркувань і власного досвіду обирає найбільш важливі показники, аналізує їх динаміку розвитку	можливість адаптації показників і факторів, що вивчаються для потреб конкретних інвесторів	недоліком методики виступає певна суб'єктивність та залежність висновків від позицій експерта.
6	Методика узагальнюючих групових коефіцієнтів [39]	враховує як фінансовий стан підприємства, так і якість його персоналу при оцінці інвестиційної привабливості.	дозволяє об'єднати групу факторів для оцінки. Може враховувати груповий вплив.	вимагає визначення груп та їх ваги. Залежить від точності оцінки кожної групи.
7	Багатофакторна методика [28]	передбачає використання багатофакторної регресійної моделі, яка оцінює фінансовий стан підприємства, стан основних засобів, якість персоналу, інвестиційний потенціал підприємства	оцінює зовнішні та внутрішні чинники, під впливом яких формується інвестиційна привабливість	супроводжується великою кількістю розрахунків.
8	Індикативна методика [42]	дає змогу оцінити фінансовий стан підприємства з використанням	враховує досвід роботи підприємства, а також дозволяє виконати прогноз	Складність адаптації до галузевих особливостей підприємств; відсутність ретельного

Кінець таблиці 1.3

1	2	3	4	5
		інтегрального показника, основним індикатором є рентабельність активів та додана вартість	діяльності з урахуванням залучених інвестицій.	обґрунтування вагових коефіцієнтів при окремих показниках, використовуваних при отриманні інтегрального показника
9	Модель корпорації Дюпон [31]	визначає спроможність підприємства ефективно генерувати прибуток, реінвестувати його та підвищувати ефективність діяльності. В основу оцінки інвестиційної привабливості підприємства покладено ієрархічну залежність показників для розрахунку інтегрального результату	дає змогу здійснити оцінку як фінансового, так і інвестиційного стану підприємства; використовується система показників не вимагає проведення додаткових досліджень для отримання початкових даних	не пристосована для порівняння підприємств між собою.

Варто зауважити, що запропоновані методики не є універсальними, оскільки можуть бути не зовсім простими і зрозумілими для аналітиків. Результати, отримані за допомогою запропонованих методик, потрібно аналізувати разом з іншими аспектами фінансової діяльності підприємства для отримання більш повної картини інвестиційної привабливості підприємства.

У європейських країнах широко застосовуються методи рейтингової оцінки. Найбільш поширеними серед них є Fortune 500, Global 1000 та BusinessWeek 1000. Вони слугують інструментом оцінювання інвестиційної привабливості підприємств на основі фінансово-господарських показників, таких як обсяг доходів, прибутків, активів, ефективність інвестицій, темпи зростання прибутків, доходів, кількості працівників, а також рівень ринкової вартості компанії [20].

Інвестиційна привабливість поруч з аналізом фінансових показників може також враховувати стратегічні аспекти, зокрема потенціал для подальшого

розвитку підприємства та його узгодженість із довгостроковими стратегічними цілями інвестора. На основі оцінювання інвестори мають можливість ухвалювати обґрунтовані рішення щодо інвестування капіталу, а також визначати, яке підприємство найкраще відповідає їхнім інвестиційним пріоритетам.

Показники доцільності інвестування представлені в табл. 1.4.

Таблиця 1.4 – Показники доцільності інвестування [21]

Показники	Значення
1. Грошовий потік (ПГК)	оцінюється як сума чистого прибутку (П) та амортизаційних відрахувань (А). Цей показник вказує на грошовий приріст, який можна отримати від інвестиційної діяльності. $ПГК = П + А$
2. Теперішня вартість грошового потоку (ПГК _t)	оцінює майбутню вартість грошового потоку (ПГК _м) шляхом дисконтування його на поточний момент. ПГК _м - майбутня вартість грошового потоку; Дисконтна ставка (R) та кількість періодів (t) враховуються в розрахунку. $ПГК_t = ПГК_m / (1+R)^t$
3. Чистий приведений дохід (ЧПВ)	оцінює доцільність інвестицій на основі дисконтованого потоку грошових коштів. Він розраховується як сума теперішньої вартості грошового потоку (ПГК) і початкових інвестицій (I _п) за допомогою дисконтної ставки (R)
4. Індекс доходності (I)	оцінює доцільність інвестицій, порівнюючи суму дисконтованого потоку грошових коштів з початковими інвестиціями. Він також враховує дисконтну ставку (R) та кількість періодів (t).
5. Індекс рентабельності (ІВ)	оцінює рентабельність інвестицій на основі середньорічної суми чистого інвестиційного прибутку (ЧП) і суми інвестиційних витрат (ІВ).
6. Період окупності (ПО)	визначає, за скільки часу інвестиції повертаються від інвестора. Він розраховується, поділивши обсяг інвестицій (I) на середньорічну суму грошового потоку в теперішній вартості (РД).
7. Внутрішня норма доходності	визначає ту дисконтну ставку (r), при якій чистий приведений дохід (ЧПВ) дорівнює нулю. Ця ставка вказує на рентабельність інвестицій

Провівши дослідження зазначимо, що інвестиційна привабливість є складною характеристикою, тому лише висококваліфіковані фахівці можуть здійснити аналіз привабливості інвестицій та залучення інвестиційного капіталу.

1.3 Характеристика процесу забезпечення інвестиційної привабливості підприємства

Ефективне забезпечення інвестиційної привабливості підприємства передбачає постійний пошук резервів для вдосконалення виробничої діяльності, розробку та імплементацію заходів для підвищення рівня інвестиційної привабливості.

Сформуємо ключові завдання для забезпечення інвестиційної привабливості [6]:

1. Оптимізація структури виробництва та розробка бажаних інвестиційних проєктів.
2. Ранжування напрямків діяльності підприємства за їх важливістю.
3. Створення та обґрунтування соціальної політики підприємства.
4. Оцінка ресурсного та інвестиційного потенціалу в поточному та прогнозованому періодах.
5. Визначення системи показників для оцінки ефективності виробничої та збутової діяльності.
6. Пошук інвесторів або інших джерел фінансування інвестиційних проєктів.
7. Визначення бажаної форми інвестування та інших умов угоди.

Лисенко Ю.Г. [25] пропонує дещо інший підхід. Він наголошує на необхідності узгодити обсяги фінансування інвестиційних проєктів з реальними потребами, забезпечити процес постійного інвестування діяльності підприємства протягом всього його життєвого циклу, а також максимізувати ефект від кожного залучення інвестиційних ресурсів.

Тому, забезпечення інвестиційної привабливості підприємства можемо розуміти як генерування рішень та їх реалізацію за допомогою комплексу заходів для покращення результатів діяльності підприємства.

Процес забезпечення підвищення рівня інвестиційної привабливості передбачає декілька послідовних етапів (рис.1.2).

Рисунок 1.2 – Етапи забезпечення підвищення рівня інвестиційної привабливості підприємства [6]

Докладніше розглянемо кожний етап. Отже, оцінка фактичного рівня інвестиційної привабливості підприємства здійснюється на першому етапі.

Другий етап включає ідентифікацію чинників та резервів, які сприяють зростанню інвестиційної привабливості, відповідно до специфіки діяльності підприємства та умов його функціонування.

Серед актуальних чинників та резервів підвищення інвестиційної привабливості першочергову увагу слід зосередити на фінансово-економічній

групі чинників, які відіграють ключову роль у визначенні рівня інвестиційної привабливості підприємства. До цієї групи чинників можемо віднести:

- 1) оптимізацію ефективності використання основних засобів підприємства;
- 2) удосконалення управління кредиторською та дебіторською заборгованостями;
- 3) удосконалення управління прибутком;
- 4) раціоналізацію використання оборотних коштів;
- 5) оптимізацію процесів ціноутворення на продукцію підприємства;
- 6) використання екологічно чистого обладнання;
- 7) забезпечення високої якості внутрішнього аудиту.

Третій етап спрямований на оцінку значущості окремих чинників, що впливають на підвищення інвестиційної привабливості.

На наступних етапах серед запропонованих заходів пріоритет надається тим, які не потребують значних капіталовкладень і тривалого часу на реалізацію. Лише після цього розглядаються заходи, що передбачають значні видатки та часові втрати.

На четвертому етапі формується деталізований перелік заходів, спрямованих на покращення інвестиційної привабливості.

Завершальний, п'ятий етап передбачає комплексну оцінку інвестиційної привабливості підприємства з урахуванням впливу визначених чинників та мобілізації виявлених резервів.

На першому та останньому етапах використовуємо один і той самий метод для проведення оцінки, що дозволить відслідкувати ефект від імплементації заходів. Використання резервів росту інвестиційної привабливості вплине на зміну фінансових коефіцієнтів, значення яких, в свою чергу, позначиться на узагальнюючому показнику привабливості підприємства. Якщо запропоновані заходи дійсно ефективні, то підприємство отримає вищу рейтингову оцінку, ніж на першому етапі.

Висновки до першого розділу

Інвестиційна привабливість підприємства трактується як інтегральний показник, що характеризує доцільність і перспективність вкладення інвестиційних ресурсів у конкретний об'єкт з точки зору потенційного інвестора.

На формування рівня інвестиційної привабливості впливає широкий спектр внутрішніх і зовнішніх чинників, зокрема фінансовий стан підприємства, його галузева належність, рівень конкуренції у відповідному середовищі, інституційні аспекти, а також політичні та економічні умови в країні. Запропоновано класифікацію поєднання внутрішніх та зовнішніх чинників впливу із рівнем впливу на інвестиційну привабливість підприємства, яка дозволить більш точно враховувати чинники впливу та використовувати їх при оцінці інвестиційної привабливості.

В дослідженні розглянуто методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості та з'ясовано, що немає універсального методу оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Здійснено порівняльну характеристику існуючих методик оцінки інвестиційної привабливості підприємства, визначено їх переваги та недоліки.

На основі проведених досліджень сформовано ключові завдання для забезпечення інвестиційної привабливості підприємств.

Виділено п'ять основних етапів забезпечення рівня інвестиційної привабливості підприємств та детально охарактеризовано кожен з них.

Таким чином, теоретичне дослідження аспектів забезпечення інвестиційної привабливості дозволило сформувавши основу для подальшого дослідження прикладних аспектів цієї проблематики, зокрема розробки рекомендацій і практичних інструментів, які сприятимуть підвищенню інвестиційної привабливості підприємств.

2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОГО СТАНУ ТА ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТДВ «ХМЕЛЬНИЦЬКЗАЛІЗОБЕТОН»

2.1 Характеристика діяльності ТДВ «Хмельницькзалізобетон» та аналіз основних техніко-економічних показників

ТДВ «Хмельницькзалізобетон» займає провідні позиції у будівельній галузі України, зосереджуючи свою діяльність на виготовленні продукції для житлового та дорожнього будівництва, об'єктів інженерної та електричної інфраструктури, а також на виробництві бетонів, розчинів та столярних виробів.

Товариство з додатковою відповідальністю «Хмельницькзалізобетон» або ТДВ «Хмельницькзалізобетон» зареєстровано у м. Хмельницькому по вул. М.Чорновола, 31.

Діяльність здійснюється на підставі Статуту Товариства з додатковою відповідальністю «Хмельницькзалізобетон», затвердженого рішенням Загальних зборів учасників цього Товариства (протокол №12 від 24 квітня 2019 року) (далі – Статут).

Відповідно до пункту 1.1 Статуту, ТДВ «Хмельницькзалізобетон» утворено шляхом перетворення (реорганізації) акціонерного товариства «Хмельницькзалізобетон», яке припинило свою діяльність. Товариство функціонує відповідно до положень Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» та інших нормативно-правових актів.

Відповідно до Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», ТДВ «Хмельницькзалізобетон» належить до категорії товариств, у яких учасники несуть солідарну додаткову (субсидіарну) відповідальність за зобов'язаннями товариства власним майном. Розмір цієї

відповідальності визначається статутом товариства і є однаково кратним до вартості внесеного кожним учасником вкладу.

Метою діяльності товариства є досягнення економічних та соціальних результатів, одержання прибутку від впровадження господарської діяльності шляхом здійснення виробництва, торгівлі, посередництва, виконання робіт, надання послуг тощо.

Підприємство є одним із лідерів будівельної галузі України, яке спеціалізується на виробництві продукції для житлового та дорожнього будівництва, інженерних та електромереж, виробництві бетонів, розчинів та столярних виробів.

Ринками збуту продукції є м. Хмельницький та його область, інші регіони України.

Основним видом діяльності ТДВ «Хмельницькзалізобетон» є виробництво бетонних конструкцій та залізобетонних виробів, яке здійснюється у цеху №1. Виготовлення цементного та вапняного розчинів зосереджено у цеху №2, тоді як виробництво столярних виробів відбувається у цеху №3 підприємства.

Таблиця 2.1 – Види діяльності ТДВ «Хмельницькзалізобетон»

Галузь	Види діяльності підприємства
Виробництво	виробництво будівельних конструкцій та виробів; вікон і дверей з деревини; товарів народного споживання;
Будівництво	проектні роботи для будівництва; обстеження та оцінка технічного стану будівельних конструкцій; конструювання несучих конструкцій за класами і умовами будівництва.

Види діяльності підприємства представлено в табл. 2.1, структура асортименту за групами виробів ТДВ «Хмельницькзалізобетон» наведена у додатку А.

Основна продукція – плити, фундаменти, перемички, плити огорожі, балкони, прогони, опорні подушки, підвіконники, тротуарна плитка, бруківка.

Крім основної діяльності, підприємство «Хмельницькзалізобетон» надає автопослуги, послуги з оренди майна, послуги лабораторії.

Основні техніко-економічні показники підприємства за 2021-2023 роки представлено в табл. 2.2

Таблиця 2.2 – Техніко-економічні показники ТДВ «Хмельницькзалізобетон» за 2021-2023 роки

№ з/п	Показник	Одиниці виміру	Рік			Темп зміни	
			2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022
1	Чистий дохід від реалізації продукції	тис. грн	811393,0	576737,0	849716,0	71,1	147,3
2	Собівартість реалізованої продукції	тис. грн	635296,0	472386,0	702409,0	74,4	148,7
3	Середньорічна вартість основних фондів	тис. грн	149004,0	181567,0	185863,0	121,9	102,4
4	Середньорічна вартість оборотних фондів	тис. грн	122104,0	151480,0	161245,0	124,06	106,45
5	Середньооблікова чисельність працівників	чол	527	444	399	84,3	89,9
6	Загальний фонд оплати праці	тис. грн	119839,0	90784,0	120393,3	75,8	132,6
7	Середньорічна продуктивність праці працівників	тис. грн / особу	1539,6	1299,0	2129,6	84,4	163,9
8	Середньомісячна заробітна плата працівників	грн / особу	18949,9	17039,0	25144,8	89,9	147,6
9	Фондовіддача	грн	5,45	3,18	4,57	58,3	143,7
10	Фондомісткість	грн	0,20	0,35	0,20	175,0	57,1
11	Витрати на 1 грн реалізованої продукції	грн	0,78	0,82	0,83	105,1	101,2
12	Чистий прибуток	тис. грн	77734,0	27429,0	38102,0	35,3	138,9
13	Рентабельність діяльності	%	12,24	5,81	5,42	47,5	93,3

Проаналізувавши основні техніко-економічні показники підприємства (табл.2.2) зазначимо, що в зв'язку з початком повномасштабного вторгнення рф

в Україні в 2022 році відбулося скорочення чистого доходу від реалізації продукції на 234656 тис.грн, або на 28,9%, проте в 2023 році відбувається зростання цього показника на 272979 тис.грн, або 47,3% (рис.2.1).

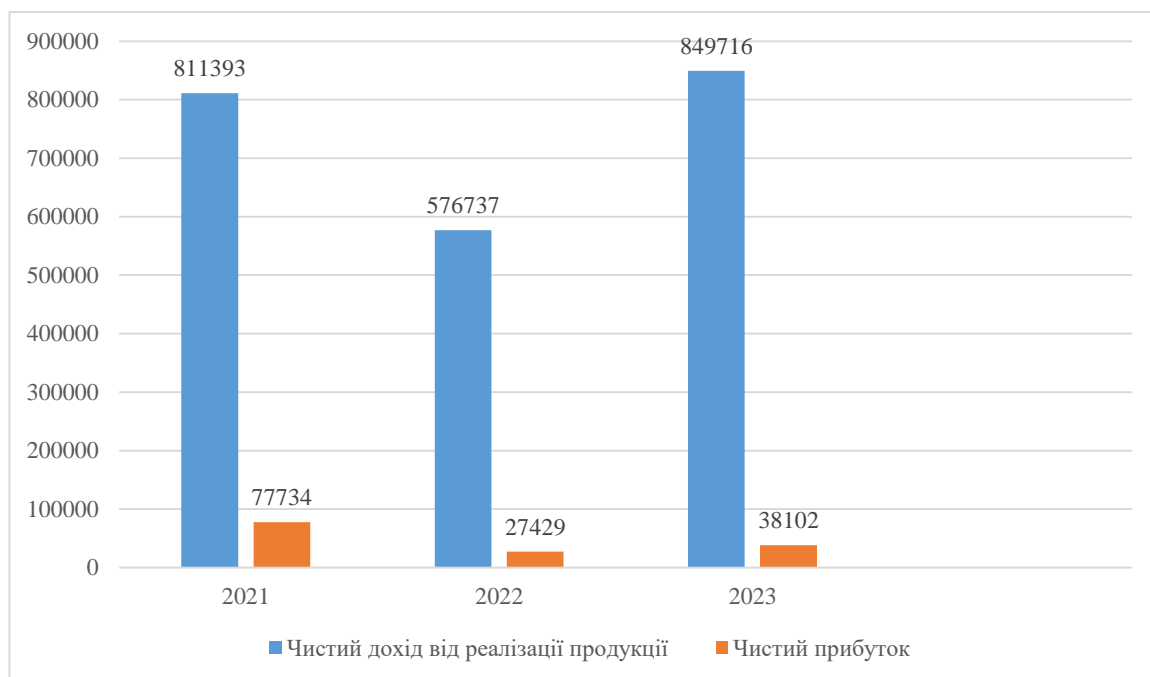

Рисунок 2.1 – Чистий дохід від реалізації продукції та чистий прибуток підприємства протягом 2021-2023 років, тис.грн

Чистий прибуток – важливий фінансовий показник роботи підприємства. В 2021 році він становив 77734,0 тис. грн, в 2022 році скоротився на 64,7%, причиною стало скорочення обсягів виробництва продукції в результаті повномасштабного втручання РФ на територію України. В 2023 році цей показник зріс на 38,9% і становив 38102,0 тис.грн. Протягом досліджуваного періоду підприємство працювало з прибутком і було рентабельним. Протягом 2021-2023рр. рентабельність скорочується з 12,24% в 2021 році до 5,42% в 2023 році. Проте, керівництву ТДВ «Хмельницькзалізобетон» вдалося оптимізувати виробничі процеси в умовах турбулентності.

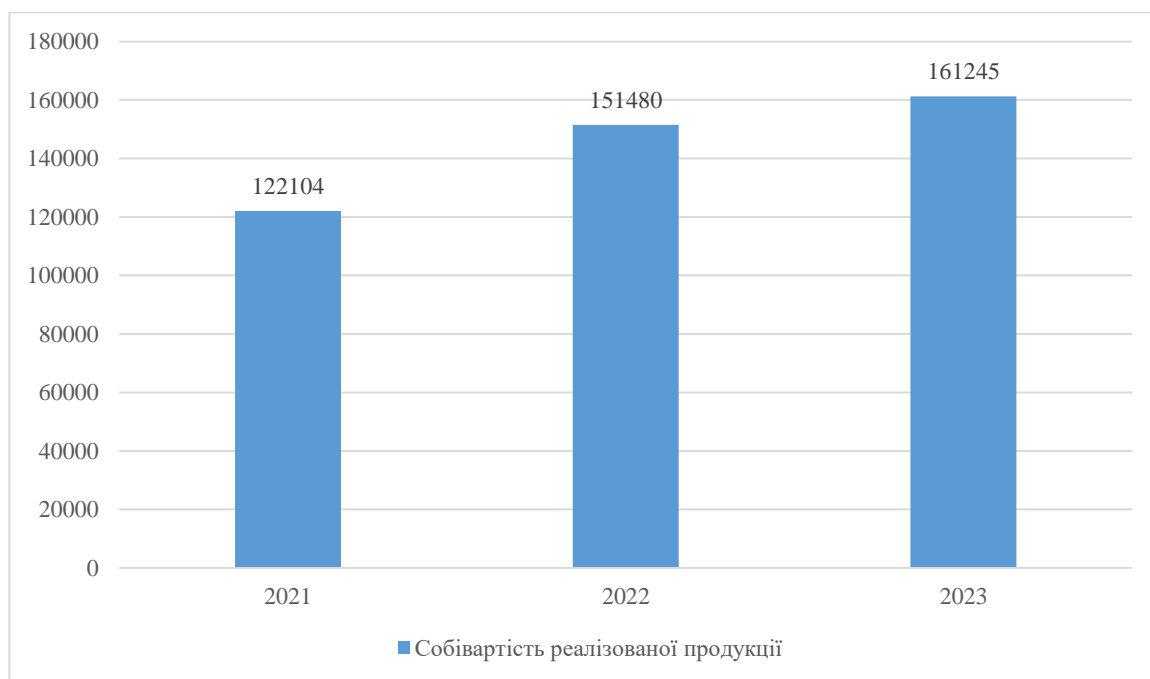

Рисунок 2.2 – Собівартість реалізованої продукції підприємства протягом 2021-2023 років, тис.грн

Собівартість реалізованої продукції у ТДВ «Хмельницькзалізобетон» в 2022 році порівняно з 2021 роком скорочується на 162910 тис.грн, або на 25,6%, що пов'язано з скороченням обсягів продажу в зв'язку з війною, в 2023 році зростає на 230023 тис.грн, або 48,7% (рис.2.2). Собівартість є дестимулятором, тобто зростання показника вказує на погіршення ситуації при незмінних обсягах виробництва. Оскільки на підприємстві обсяги реалізації в 2023 році порівняно з 2022 роком зросли на 47,3%, а собівартість на 48,7%, то адміністрації необхідно звернути увагу на зниження витрат.

Середньорічна вартість основних та оборотних фондів протягом 2021-2023 років зростає: основних фондів на 36859 тис.грн, оборотних фондів – на 39141 тис.грн. (рис.2.3).

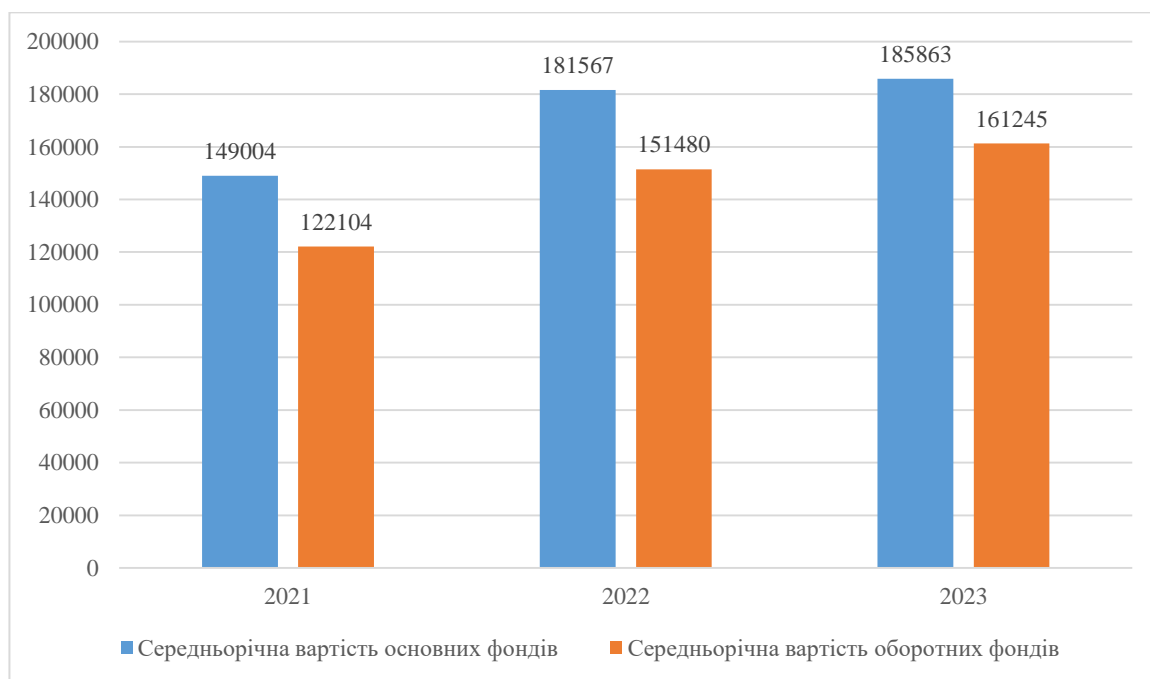

Рисунок 2.3 – Середньорічна вартість основних та оборотних фондів ТДВ «Хмельницькзалізобетон» протягом 2021-2023 років, тис.грн

Протягом досліджуваного періоду відбувається скорочення середньооблікової чисельності працівників з 527 чол. в 2021 році до 399 осіб в 2023 році, тобто на 128 осіб.

Загальний фонд оплати праці в 2021 році складав 119839,0 тис.грн, в 2022 році в зв'язку з відомих причин скоротився на 24,2% і становив 90784,0 тис.грн, в 2023 році зріс на 32,6% і становив 120393,3 тис.грн. На це вплинуло зростання рівня заробітної плати.

Середньорічна продуктивність праці працівників в 2022 році скорочується на 15,6% порівняно з 2021 роком, зростає в 2023 році на 63,9% порівняно з 2022 роком.

Показник фондівдачі в 2022 році порівняно з 2021 роком скорочується на 2,27 грн, що свідчить про погіршення ефективності використання засобів праці. В 2023 році показник зростає на 1,39 грн, що свідчить про покращення ефективності використання засобів праці (рис.2.4).

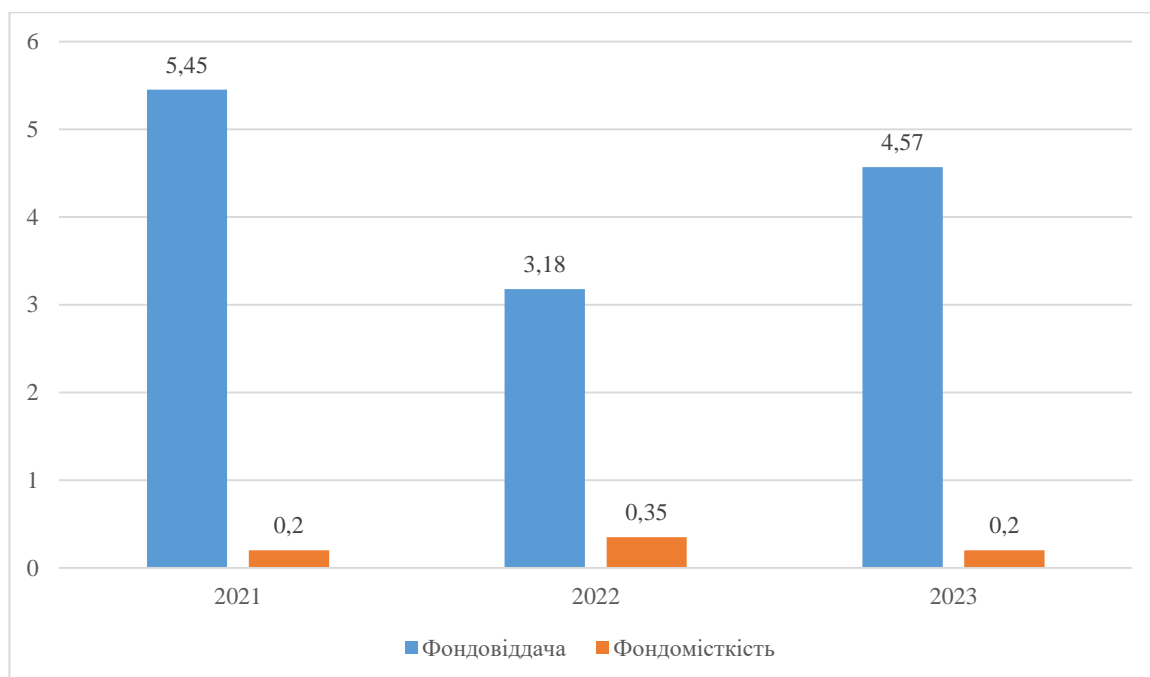

Рисунок 2.4 – Фондовіддача та фондомісткість підприємства за 2021-2023 роки, грн

Показник фондомісткості в 2022 році зростає порівняно з 2021 роком на 0,15 грн, що свідчить про збільшення частки вартості основних засобів на гривню продукції, що випускається. В 2023 році показник скорочується на 0,15 грн і досягає рівня 2021 року (рис.2.4).

Витрати на 1 грн реалізованої продукції протягом досліджуваного періоду зростають з 0,78 грн в 2021 році до 0,83 грн в 2023 році, що свідчить про зростання частки витрат у продукції, яка реалізується, що не є позитивним явищем. Проте варто зазначити, що цей показник знаходиться в межах норми, тобто меншій одиниці.

Проаналізуємо формування прибутку на підприємстві протягом 2021-2023 років (табл.2.3).

Таблиця 2.3 – Аналіз формування прибутку ТДВ «Хмельницькзалізобетон» за 2021-2023 роки

Показник	Роки			Темп зміни, %	
	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022
1. Чистий дохід від реалізації продукції, тис.грн	811393,0	576737,0	849716,0	71,08	147,33
2. Собівартість реалізованої продукції, тис.грн	635296,0	472386,0	702409,0	74,36	148,69
3. Валовий прибуток, тис.грн	176097,0	104351,0	147307,0	59,26	141,17
4. Інші операційні доходи, тис.грн	29585,0	22668,0	23837,0	76,62	105,16
5. Інші операційні витрати, тис.грн	37300,0	31960,0	31250,0	85,68	97,78
6. Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування, тис.грн	95130,0	33681,0	46830,0	35,41	139,04
7. Чистий прибуток від операційної діяльності, тис.грн	77734,0	27429,0	38102,0	35,29	138,91
8. Фінансовий прибуток, тис.грн	95963,0	38100,0	53121,0	39,70	139,43

Дані таблиці (2.3) свідчать, що в 2021 році чистий дохід від реалізації продукції становив 811393,0 тис.грн, проте в зв'язку із потрясінням як для усієї нашої країни, так і для підприємства в 2022 році відбувається скорочення цього показника до 576737,0 тис.грн, тобто на 28,92%; в 2023 році підприємство змогло адаптуватися до нових умов господарювання і значення показника збільшилося на 47,33%.

Валовий прибуток в 2022 році порівняно з попереднім роком скорочується на 40,74% і вказує на скорочення прибуткової діяльності; в 2023 році – зростає на 41,17% та свідчить про збільшення прибуткової діяльності.

В 2022 році відбувається скорочення інших операційних доходів порівняно з 2021 роком на 23,38%; в 2023 році відбувається зростання цього показника на 5,16%.

В 2022 році порівняно з 2021 роком відбувається скорочення чистого прибутку від операційної діяльності на 64,71%; в 2023 році – зростання на 38,91%.

2.2 Аналіз фінансових показників ТДВ «Хмельницькзалізобетон»

Проаналізуємо фінансовий стан підприємства, використавши баланс за досліджуваний період (табл.2.4).

Таблиця 2.4 – Баланс ТДВ «Хмельницькзалізобетон» за 2021-2023 роки, тис.грн

Показник	Рік		
	2021	2022	2023
1	2	3	4
Актив			
Нематеріальні активи	286	222	513
Незавершені капітальні інвестиції	14043	2945	5018
Основні засоби	163368	199766	171960
Інвестиційна нерухомість	–	–	21647
Інші фінансові інвестиції	8525	8525	8525
Довгострокова дебіторська заборгованість	166	112	100
Запаси	121968	151054	158486
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	42682	45435	55349
Дебіторська заборгованість за розрахунками	76445	13867	42295
Дебіторська заборгованість з бюджетом	–	74	–
Інша поточна дебіторська заборгованість	57505	87962	102341

Продовження таблиці 2.4

1	2	3	4
Гроші та їх еквіваленти	22411	3080	36685
Витрати майбутніх періодів	136	426	485
Інші оборотні активи	10069	6054	12422
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	38	38	38
Баланс	517642	519560	615864
Пасив			
Зареєстрований (пайовий) капітал	190	4000	4000
Капітал у дооцінках	5659	5659	5659
Додатковий капітал	23	19	14
Резервний капітал	190	4000	4000
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	410471	428090	458192
Довгострокові забезпечення	–	–	–
Короткострокові кредити банку	–	10000	30000
Поточна кредиторська заборгованість:			
- за товари, роботи послуги	7585	10459	9481
- за розрахунками з бюджетом	7901	3095	7067
- за розрахунками зі страхування	1796	1044	1710
- за розрахунками з оплати праці	6949	3985	6482
- за одержаними авансами	58769	34592	72215
- за розрахунками з учасниками	1724	7656	1718
Поточні забезпечення	7489	5723	7047
Інші поточні зобов'язання	8896	1238	8279
Баланс	517642	519560	615864

Варто відзначити, що протягом аналізованого періоду підсумок балансу підприємства зростає з 517642 тис.грн в 2021 році до 615864 тис.грн в 2023 році, тобто на 98222 тис.грн, або на 18,97%.

Для більш детальнішого аналізу фінансового стану підприємства доречним буде провести деталізований горизонтальний та вертикальний аналіз балансу за 2021-2023 роки (табл.2.5, 2.6).

Таблиця 2.5 – Горизонтальний та вертикальний аналізи активу ТДВ «Хмельницькзалізобетон» за 2021-2023 роки

Показник	Горизонтальний аналіз балансу				Вертикальний аналіз балансу				
	Абсолютна зміна 2022р до 2021, тис.грн	Відносна зміна 2022р до 2021р, %	Абсолютна зміна 2023р до 2022, тис.грн	Відносна зміна 2023р до 2022р, %	Питома вага показника, %			Зміна питомої ваги показника	
					2021	2022	2023	2022-2021	2023-2022
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Нематеріальні активи	-64,00	77,60	291,00	231,08	0,06	0,04	0,08	-0,02	0,04
Незавершені капітальні інвестиції	-11098,00	20,97	2073,00	170,39	2,71	0,57	0,81	-2,14	0,24
Основні засоби	36398,00	122,28	-27806,0	86,08	31,56	38,45	27,92	6,89	-10,53
Інвестиційна нерухомість	0	0	21647,00	0	0	0	3,51	0	3,51
Інші фінансові інвестиції	0	100,00	0	100,00	1,64	1,64	1,38	0	-0,26
Довгострокова дебіторська заборгованість	-54,00	67,47	-12,00	89,29	0,03	0,02	0,02	-0,01	0
Запаси	29086,00	123,85	7432,00	104,92	23,56	29,07	25,73	5,51	-3,34
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	2753,00	106,45	9914,00	121,82	8,25	8,75	8,99	0,5	0,24
Дебіторська заборгованість за розрахунками	-62578,00	18,14	28428,00	18,14	14,77	2,67	6,87	-12,10	4,20
Дебіторська заборгованість з бюджетом	74,00	–	-74,00	0	0	0,01	0	0,01	-0,01
Інша поточна дебіторська заборгованість	30457,00	152,96	14379,00	116,35	11,11	16,93	16,62	5,82	-0,31
Гроші та їх еквіваленти	-19331,00	13,74	33605,00	1191,07	4,33	0,59	5,96	-3,74	5,37
Витрати майбутніх періодів	290,00	313,24	59,00	113,85	0,03	0,08	0,08	0,05	0
Інші оборотні активи	-4015,00	60,13	6368,00	205,19	1,94	1,17	2,02	-0,77	0,85

Продовження таблиці 2.5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0	100,00	0	100,00	0,01	0,01	0,01	0	0
Баланс	1918,00	100,37	96304,00	118,54	100,00	100,00	100,00	–	–

Горизонтальний аналіз активу балансу показав зменшення вартості основних засобів в 2023 році порівняно з 2022 роком на 27806 тис.грн, або на 86,08% через їх амортизацію.

Протягом 2021-2023 років відбувається зростання запасів на 36518 тис.грн, що свідчить про неефективне управління товарними запасами.

Спостерігається зростання дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи протягом 2021-2023 років на 12667 тис.грн, або на 129,6% , що може бути наслідком як збільшення обсягів реалізації в кредит, так і проблем зі стягненням боргів. Надмірна дебіторська заборгованість може негативно вплинути на ліквідність та потребуватиме додаткового фінансування обігового капіталу.

Згідно даних таблиці 2.5 найбільшу частку в структурі активу балансу ТДВ «Хмельницькзалізобетон» займають основні засоби, частка яких зростає протягом 2021-2022 років: від 31,56% в 2021 році до 38,45% в 2022 році; в 2023 році скорочується до 27,92%.

Друге місце у структурі активу посідають запаси, частка яких зростає протягом 2021-2022 років: від 23,56% в 2021 році до 29,07% в 2022 році; в 2023 році скорочується до 25,73%.

Третє місце у структурі активу балансу займає інша поточна дебіторська заборгованість, частка якої зростає з 11,11% в 2021 році до 16,93% в 2022 році, скорочується до 16,62% в 2023 році.

В таблиці 2.6 наведено горизонтальний та вертикальний аналізи пасиву балансу за досліджуваний період.

Таблиця 2.6 – Горизонтальний та вертикальний аналізи пасиву ТДВ «Хмельницькзалізобетон» за 2021-2023 роки

Показник	Горизонтальний аналіз балансу				Вертикальний аналіз балансу				
	Абсолютна зміна 2022р до 2021, тис.грн	Відносна зміна 2022р до 2021р,%	Абсолютна зміна 2023р до 2022, тис.грн	Відносна зміна 2023р до 2022р,%	Питома вага показника,%			Зміна питомої ваги показника	
					2021	2022	2023	2022-2021	2023-2022
Зареєстрований (пайовий) капітал	3810,00	2105,26	0	100,00	0,04	0,77	0,65	0,73	-0,12
Капітал у дооцінках	0	100,00	0	100,00	1,09	1,09	0,92	0	-0,17
Додатковий капітал	-4,00	82,61	-5	73,68	0,01	0,01	0,01	0	0
Резервний капітал	3810,00	2105,26	0	100,00	0,04	0,77	0,65	0,73	-0,12
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	17619,00	104,29	30102,00	107,03	79,30	82,39	74,40	3,09	-7,99
Довгострокові забезпечення	0	0	0	0	-	-	-	-	-
Короткострокові кредити банку	10000,00	-	20000,00	300,00	-	1,92	4,87	1,92	2,95
Поточна кредиторська заборгованість:									
- за товари, роботи послуги	2874,00	137,89	-978,00	90,65	1,46	2,01	1,54	0,55	-0,47
- за розрахунками з бюджетом	-4806,00	39,17	3972,00	228,34	1,52	0,60	1,14	-0,92	0,54
- за розрахунками зі страхування	-752,00	58,13	666,00	163,79	0,35	0,20	0,28	-0,15	0,08
- за розрахунками з оплати праці	-2964,00	57,35	2497,00	162,66	1,34	0,77	1,05	-0,57	0,28
- за одержаними авансами	-24177,00	58,86	37623,00	208,76	11,35	6,66	11,73	-4,69	5,07
- за розрахунками з учасниками	5932,00	444,08	-5938,00	22,44	0,33	1,47	0,28	1,14	-1,19
Поточні забезпечення	-7658,00	76,42	1324,00	123,13	1,45	1,10	1,14	-0,35	0,04
Інші поточні зобов'язання	-7658,00	13,92	7041,00	668,74	1,72	0,24	1,34	-1,48	1,10
Баланс	1918,00	100,37	96304,00	118,54	100,00	100,00	100,00	-	-

Проаналізувавши таблицю 2.5 можемо зробити висновок, що найбільшу частку в структурі пасиву ТДВ «Хмельницькзалізобетон» займає

нерозподілений прибуток, частка якого зростає з 79,30% в 2021 році до 82,39% в 2022 році, в 2023 році скорочується до 74,40%.

Також значну частку в структурі пасиву балансу займає поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами, частка якої скорочується з 11,35% в 2021 році до 6,66% в 2022 році, в 2023 році зростає до 11,73%.

Проаналізуємо фінансові показники підприємства, які наведені в табл.2.7 та розраховані за формулами додатку Б (таблиці Б1-Б5).

Таблиця 2.7 – Аналіз фінансових показників ТДВ «Хмельницькзалізобетон» за 2021-2023 роки

Показник	Роки		
	2021	2022	2023
1	2	3	4
Показники прибутковості			
Рентабельність сукупного капіталу	0,17	0,05	0,12
Рентабельність власного капіталу	0,20	0,06	0,08
Рентабельність реалізованої продукції	0,28	0,22	0,21
Рентабельність продажу	0,10	0,05	0,04
Показники ліквідності підприємства			
Коефіцієнт покриття	3,28	3,96	2,83
Коефіцієнт швидкої ліквідності	2,07	2,02	1,73
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,22	0,04	0,25
Показники ділової активності			
Коефіцієнт оборотності активів	1,78	1,11	1,50
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	5,16	3,56	4,89
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	5,08	6,49	8,80
Коефіцієнт оборотності запасів	8,01	4,23	5,49
Фондовіддача	5,45	3,18	4,57
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	2,14	1,34	1,86
Показники фінансової стійкості підприємства			
Коефіцієнт автономії	0,81	0,85	0,77
Коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів	4,12	5,68	3,28
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,80	0,85	0,77

Продовження таблиці 2.7

1	2	3	4
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,55	0,52	0,56
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	0,69	0,75	0,65
Показники майнового стану			
Сума господарських коштів, що їх підприємство має у розпорядженні	517642	519560	615864
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,36	0,36	0,44
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,64	0,64	0,57
Коефіцієнт оновлення	0,18	0,18	0,05
Коефіцієнт вибуття	0,004	0,002	0,01
Частка основних засобів в активах	0,32	0,38	0,28
Коефіцієнт мобільності активів	1,78	1,46	1,96

Розпочнемо аналіз із показників рентабельності ТДВ «Хмельницькзалізобетон». В 2022 році показники цієї групи суттєво скорочуються в результаті повномасштабного вторгнення РФ на територію України та початку воєнних дій, що спричинило зменшення обсягів продажів та погіршення розвитку будівельної галузі.

Так, показник рентабельності капіталу скорочується з 0,17 в 2021 році до 0,05 в 2022 році; рентабельність власного капіталу – з 0,20 до 0,06; рентабельність реалізованої продукції – з 0,28 до 0,22; рентабельність продажу – з 0,10 до 0,05. В 2023 році підприємство адаптувалося до нових умов і показники незначно зростають.

Наступною групою є показники ліквідності підприємства. Протягом аналізованого періоду значення коефіцієнту покриття було більшим нормативного (>2), що свідчить про те, що підприємство має достатньо ресурсів для погашення його поточних зобов'язань. Коефіцієнт покриття зростає з 3,28 в 2021 році до 3,96 в 2022 році, скорочується до 2,83 в 2023 році.

Коефіцієнт швидкої ліквідності свідчить, що платіжні можливості підприємства щодо сплати поточних зобов'язань за умови своєчасного проведення розрахунків з дебіторами за досліджуваний період в нормі ($>0,6$).

Коефіцієнт абсолютної ліквідності в 2021 році та 2023 році вище нормативного значення ($>0,2$) із показниками 0,22 та 0,25 відповідно, в 2022 році – нижче нормативного значення з показником 0,04.

Наступною групою є показники ділової активності. Коефіцієнт оборотності активів показує ефективність використання підприємством усіх наявних у нього ресурсів незалежно від джерел їх залучення. В 2021 році коефіцієнт становить 1,78 та скорочується до 1,11 в 2022 році, що свідчить про зменшення ефективності використання ресурсів підприємства в зв'язку із війною. В 2023 році відбувається зростання до 1,50, що є позитивною динамікою.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості свідчить, що в 2021 році 5,16 разів дебітори погасили свої зобов'язання перед підприємством. В 2022 році показник скорочується до 3,56; в 2023 році зростає до 4,89. Збільшення оборотності дебіторської заборгованості є позитивною тенденцією для підприємства.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості вказує на кількість оборотів, які здійснила кредиторська заборгованість протягом року. Протягом досліджуваного періоду показник зростає з 5,08 в 2021 році до 8,80 в 2023 році, тобто зростає кількість разів погашення підприємством своїх зобов'язань перед постачальниками.

Коефіцієнт оборотності запасів показує кількість оборотів, які здійснили запаси за рік. В 2021 році коефіцієнт становить 8,01 та скорочується до 4,23 в 2022 році, що свідчить про скорочення кількості оборотів у зв'язку із повномасштабним вторгненням РФ в Україну та початком бойових дій. В 2023 році кількість оборотів зростає до 5,49.

Фондовіддача характеризує ефективність використання основних засобів і показує скільки отримано виручки на одиницю вкладених основних засобів. В 2021 році показник становить 5,45 та скорочується до 3,18 в 2022 році, в 2023 році зростає до 4,57.

Коефіцієнт оборотності власного капіталу показує ефективність використання власного капіталу підприємства. В 2021 році він становить 2,14, в 2022 році скорочується до 1,34 та зростає в 2023 році до 1,86.

Наступною групою є показники фінансової стійкості підприємства.

Коефіцієнт автономії показує питому вагу власного капіталу в загальній сумі засобів, авансованих в його діяльність. Протягом 2021-2022 років відбувається зростання коефіцієнту з 0,81 до 0,85, що свідчить про збільшення питомої ваги власного капіталу в сумі авансованих засобів, в 2023 році відбувається скорочення до 0,77, що свідчить про зменшення питомої ваги власного капіталу.

Коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів показує, скільки одиниць власних коштів припадає на кожен одиницю позикових і залучених. Протягом досліджуваного періоду цей коефіцієнт більше нормативного значення (>1), зростає з 4,12 в 2021 році до 5,68 в 2022 році, скорочується до 3,28 в 2023 році.

Коефіцієнт фінансової стійкості показує, що в 2021 році частка від загальної частини активів, що підприємство здатне фінансувати за рахунок власного капіталу і капіталу, залученого на довгостроковій основі становить 0,80 та зростає до 0,85 в 2022 році; в 2023 році скорочується до 0,77.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу свідчить, що в 2021 році 0,55 частина від власного оборотного капіталу перебувала в обороті, тобто в формі, яка дає змогу вільно маневрувати цими коштами. В 2022 році коефіцієнт незначно скорочується до 0,52, в 2023 році зростає до 0,56, що є позитивною динамікою.

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами показує, що рівень фінансування оборотних активів за рахунок довгострокових джерел фінансових ресурсів в 2021 році становить 0,69, зростає до 0,75 в 2022 році та скорочується до 0,65 в 2023 році.

Остання група показників – показники майнового стану. Сума господарських коштів, що їх підприємство має у розпорядженні дає загальну

вартісну оцінку активів, які перебувають на балансі підприємства. Протягом 2021-2023 років спостерігається збільшення показника з 517642 тис грн в 2021 році до 615864 тис грн в 2023 році, що свідчить про збільшення майнового потенціалу підприємства.

Коефіцієнт зносу основних засобів характеризує частку зношених основних засобів у загальній їх вартості. Протягом досліджуваного періоду показник зростає з 0,36 в 2021 році до 0,44 в 2023 році, що свідчить про зростання частки зношених основних засобів в загальній вартості.

Коефіцієнт придатності основних засобів скорочується з 0,64 в 2021 році до 0,57 в 2023 році, що є негативною тенденцією.

Коефіцієнт оновлення протягом досліджуваного періоду скорочується з 0,18 в 2021 році до 0,05 в 2023 році, що свідчить про проблему з оновленням основних засобів на підприємстві.

Коефіцієнт вибуття протягом 2021-2023 років скорочується з 0,004 в 2021 році до 0,01 в 2023 році.

Частка основних засобів в активах зростає з 0,32 в 2021 році до 0,3 в 2022 році, що свідчить про зростання частки основних засобів у загальній сумі активів. В 2023 році показник скорочується до 0,28 та свідчить про скорочення частки основних засобів у загальній сумі активів.

Коефіцієнт мобільності активів скорочується з 1,78 в 2021 році до 1,46 в 2022 році, що свідчить про скорочення рівня мобільності та зростає до 1,96 в 2023 році, що є позитивною тенденцією.

2.3 Оцінка інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон»

На основі розрахованих фінансових показників ТДВ «Хмельницькзалізобетон» розрахуємо інтегральний показник інвестиційної привабливості. Розпочнемо із розрахунку блочних показників для кожної з груп коефіцієнтів. Розрахуємо нормований одиничний показник фінансового стану, використавши формулу:

$$K_i = \frac{P_i}{P_{i \text{ норм}}} \quad (2.1),$$

де K_i – нормований одиничний показник фінансового стану підприємства;

P_i – фактичне значення одиничного показника;

$P_{i \text{ норм}}$ – нормативне значення одиничного показника;

i – порядковий номер одиничного показника, фінансового коефіцієнта в блочній оцінці [21].

Підсумкову блочну оцінку із врахуванням ваги одиничного показника розрахуємо, використовуючи формулу:

$$K_j = \sum_{i=1}^n (K_i \times a_i) \quad (2.2),$$

де a_i – вагомість одиничного фінансового коефіцієнта в блочній оцінці;

n – кількість показників у межах блоку, що характеризує окрему сторону фінансового стану підприємства;

j – номер блоку у проведенні комплексної оцінки фінансового стану підприємства [9].

Розрахунок блочних інтегральних оцінок для груп фінансових показників підприємства представимо в табл. 2.8.

Таблиця 2.8 – Розрахунок блочних інтегральних оцінок для груп фінансових показників ТДВ «Хмельницькзалізобетон»

Показник	P_i	$P_{i \text{ норм}}$	K_j
1	2	3	4
Показники прибутковості			
Рентабельність сукупного капіталу	0,12	0,14	0,86
Рентабельність власного капіталу	0,08	0,2	0,4
Рентабельність реалізованої продукції	0,21	1	0,21
Рентабельність продажу	0,04	0,3	0,13
Блочний інтегральний показник (Кб)			1,6
Показники ліквідності підприємства			
Коефіцієнт покриття	2,83	2	1,42
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,73	0,6	2,88
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,25	0,2	1,25
Блочний інтегральний показник (Кб)			5,55
Показники ділової активності			
Коефіцієнт оборотності активів	1,50	0,3	5,0
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	4,89	3	1,63
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	8,80	2	4,40
Коефіцієнт оборотності запасів	5,49	8	0,69
Фондовіддача	4,57	3	1,52
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	1,86	8	0,23
Блочний інтегральний показник (Кб)			13,47
Показники майнового стану			
Сума господарських коштів, що їх підприємство має у розпорядженні, грн	615864	-	-
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,44	0,2	2,2
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,57	0,5	1,14
Коефіцієнт оновлення	0,05	0,1	0,5
Коефіцієнт вибуття	0,01	0,1	0,1
Частка основних засобів в активах	0,28	-	-
Коефіцієнт мобільності активів	1,96	-	-
Блочний інтегральний показник (Кб)			3,94

Продовження таблиці 2.8

1	2	3	4
Показники фінансової стійкості підприємства			
Коефіцієнт автономії	0,77	0,5	1,54
Коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів	3,28	1	3,28
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,77	0,7	1,10
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,56	0,5	1,12
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	0,65	0,5	1,30
Блочний інтегральний показник (Кб)			8,34

Отже, за кожною групою розраховано блочні інтегральні показники. Визначимо вагу для кожної групи показників, враховуючи зацікавленість інвесторів щодо діяльності підприємства (табл. 2.9).

Таблиця 2.9 – Визначення питомої ваги для кожної з груп фінансових показників

Група фінансових показників	Питома вага β
Показники прибутковості	0,40
Показники ліквідності підприємства	0,25
Показники ділової активності	0,15
Показники майнового стану	0,10
Показники фінансової стійкості підприємства	0,10

Розрахуємо інтегральний показник фінансового стану, використавши формулу:

$$K_k = \sum_{i=0}^k (K_j \times \beta_j) \quad (2.3),$$

де K_k – інтегральний показник фінансового стану підприємства;

β_j – вагомість аналітичних блоків фінансового стану в комплексній оцінці [21].

$$K_k = 1,6 \times 0,40 + 5,55 \times 0,25 + 13,47 \times 0,15 + 3,94 \times 0,10 + 8,34 \times 0,10 = 0,64 + 1,39 + 2,02 + 0,39 + 0,83 = 5,27$$

Значення інтегрального показника не високе, оскільки не великі блочні оцінки.

Основними причинами низького значення інтегрального показника інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон» є скорочення показників прибутковості (рентабельності власного капіталу, рентабельності реалізованої продукції, рентабельності продажу); показників ліквідності підприємства (коефіцієнта покриття, коефіцієнта швидкої ліквідності); показників фінансової стійкості (коефіцієнта автономії, коефіцієнта співвідношення власних і залучених коштів, коефіцієнта фінансової стійкості, коефіцієнта забезпеченості власними оборотними коштами); показників майнового стану (коефіцієнта придатності основних засобів, коефіцієнта оновлення) в 2023 році порівняно з попередніми роками.

Висновки до другого розділу

У межах проведеного дослідження було проаналізовано виробничо-господарську діяльність ТДВ «Хмельницькзалізобетон» за 2021-2023 роки, яке є провідним підприємством на ринку будівельних послуг та спеціалізується на виробництві залізобетонних конструкцій, бетону та столярних виробів. Його лідерська позиція зумовлена якістю продукції, дотриманням сучасних стандартів виробництва та орієнтацією на потреби споживачів.

Проведено аналіз основних техніко-економічних показників та виявлено, що діяльність ТДВ «Хмельницькзалізобетон» в 2023 році залишається прибутковою, незважаючи на складні умови, спричинені повномасштабною війною в Україні.

Варто зазначити, що війна в 2022 році негативно позначилася на результатах діяльності підприємства. Більшість показників фінансово-господарської діяльності в 2022 році порівняно з 2021 роком скоротилися: чистий дохід від реалізації продукції, чистий прибуток, рентабельність діяльності тощо.

Проте, в 2023 році підприємство змогло адаптуватися до нових викликів та загроз, тому фінансово-економічні показники почали зростати. Так, за підсумками звітного 2023 року порівняно з 2022 роком спостерігається зростання чистого доходу від реалізації продукції на 47,3%, чистого прибутку на 38,9%.

Проведено деталізований горизонтальний та вертикальний аналіз балансу ТДВ «Хмельницькзалізобетон» за 2021-2023 роки.

Згідно даних найбільшу частку в структурі активу балансу ТДВ «Хмельницькзалізобетон» займають основні засоби, частка яких зростає протягом 2021-2022 років: від 31,56% в 2021 році до 38,45% в 2022 році; в 2023 році скорочується до 27,92%.

Найбільшу частку в структурі пасиву ТДВ «Хмельницькзалізобетон» займає нерозподілений прибуток, частка якого зростає з 79,30% в 2021 році до 82,39% в 2022 році, в 2023 році скорочується до 74,40%.

Проаналізовано фінансові показники підприємства за 2021-2023 роки та виявлено їх динаміку. На основі фінансових показників розраховано інтегральний показник інвестиційної привабливості підприємства. Варто зазначити, що підприємство має низький рівень інвестиційної привабливості, що безумовно пов'язано з військовими діями на території України.

3 ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТДВ «ХМЕЛЬНИЦЬКЗАЛІЗОБЕТОН»

3.1 Основні складові комплексної оцінки інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон»

Стратегічний інвестор завжди проявляє інтерес до підприємства, яке функціонує в інвестиційно привабливій галузі та розміщене в регіоні з високим рівнем інвестиційної привабливості.

Оцінку інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон» проведемо за допомогою авторської методики Скалюк Р.В., Лоїк О.І. [37], яка полягає у виокремленні конкретних складових та їх дослідженні для комплексного аналізу інвестиційної привабливості підприємства. Перевагою методики є можливість обирати показники самостійно, що будуть найбільш точно характеризувати стан підприємства.

В табл. 3.1 представлена обрана система показників ТДВ «Хмельницькзалізобетон».

Таблиця 3.1 – Основні складові комплексної оцінки інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон»

№ з/п	Основні складові комплексної оцінки інвестиційної привабливості підприємства	Рік		
		2021	2022	2023
1	2	3	4	5
1	Привабливість продукції для споживача			
1.1	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн	635296,0	472386,0	702409,0
1.2	Коефіцієнт рентабельності продажу	0,10	0,05	0,05
2	Кадрова привабливість			
2.1	Середньооблікова чисельність працівників, осіб	527	444	399
2.2	Коефіцієнт постійності кадрів	0,86	0,83	0,88

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4	5
2.3	Середньомісячна заробітна плата працівників, грн	18949,9	17039,0	25144,8
3	Фінансова привабливість			
3.1	Коефіцієнт фінансової стійкості	0,80	0,85	0,77
3.2	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,20	0,06	0,08
3.3	Коефіцієнт автономії	0,81	0,85	0,77
3.4	Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	0,69	0,75	0,65
4	Екологічна привабливість			
4.1	Здійснення заходів з екологізації діяльності підприємства, де 1 – здійснюються, 0 – не здійснюються	1	1	1
4.2	Витрати на охорону навколишнього середовища, тис.грн.	75307	62408	50328
4.3	Штрафи за екологічні порушення	0	0	0
5	Територіальна привабливість			
5.1	Віддаленість підприємства від центру міста, де зосереджені організації ринкової інфраструктури, де 1 – зручне розташування, 0 – не зручне	1	1	1
5.2	Віддаленість підприємства від основних транспортних магістралей, наявність під'їздних шляхів для перевезення вантажів, де 1 – вигідне розташування, 0 – не вигідне	1	1	1

Для того, щоб дані можна було порівняти основні складові (від 0 до 1) здійснимо перерахунок, де за 1 приймемо максимальне значення в ряду. Стандартизовані дані представлені в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Стандартизовані дані основних складових комплексної оцінки інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон»

№ з/п	Основні складові комплексної оцінки інвестиційної привабливості підприємства	Рік		
		2021	2022	2023
1	2	3	4	5
1	Привабливість продукції для споживача			

Продовження таблиці 3.2

1	2	3	4	5
1.1	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн	0,90	0,67	1
1.2	Коефіцієнт рентабельності продажу	1	0,5	0,5
2	Кадрова привабливість			
2.1	Середньооблікова чисельність працівників, осіб	1	0,84	0,76
2.2	Коефіцієнт постійності кадрів	0,98	0,94	1
2.3	Середньомісячна заробітна плата працівників, грн	0,75	0,68	1
3	Фінансова привабливість			
3.1	Коефіцієнт фінансової стійкості	0,94	1	0,91
3.2	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	1	0,3	0,4
3.3	Коефіцієнт автономії	0,95	1	0,91
3.4	Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	0,92	1	0,87
4	Екологічна привабливість			
4.1	Здійснення заходів з екологізації діяльності підприємства, де 1 – здійснюються, 0 – не здійснюються	1	1	1
4.2	Витрати на охорону навколишнього середовища, тис.грн.	1	0,83	0,67
4.3	Штрафи за екологічні порушення	1	1	1
5	Територіальна привабливість			
5.1	Віддаленість підприємства від центру міста, де зосереджені організації ринкової інфраструктури, де 1 – зручне розташування, 0 – не зручне	1	1	1
5.2	Віддаленість підприємства від основних транспортних магістралей, наявність під'їздних шляхів для перевезення вантажів, де 1 – вигідне розташування, 0 – не вигідне	1	1	1

Узагальнені оцінки розрахуємо за допомогою розрахунків середніх значень в межах кожної складової (табл.3.3).

Таблиця 3.3 – Оцінки складових інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон»

Основні складові комплексної оцінки інвестиційної привабливості підприємства	Рік		
	2021	2022	2023
Привабливість продукції для споживача	0,95	0,59	0,75
Кадрова привабливість	0,91	0,82	0,92
Фінансова привабливість	0,95	0,83	0,77
Екологічна привабливість	1	0,94	0,89
Територіальна привабливість	1	1	1
Оцінка інвестиційної привабливості підприємства	0,96	0,84	0,87

Для наочного зображення оцінку складових інвестиційної привабливості проілюструємо у вигляді пелюсткової діаграми (рис.3.1).

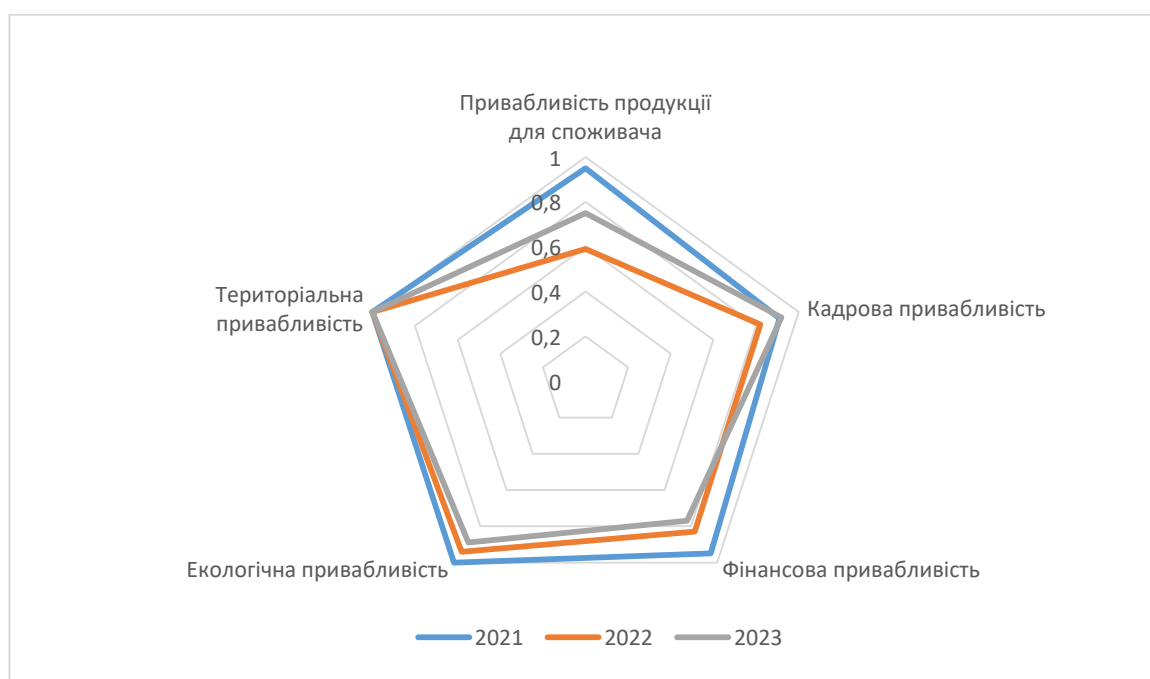

Рисунок 3.1 – Пелюсткова діаграма оцінки складових інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон»

Отже, найвищий рівень інвестиційної привабливості зафіксовано у 2021 році (оцінка 0,96), в результаті повномасштабного вторгнення РФ в Україну та початком військових дій в 2022 році рівень інвестиційної привабливості підприємства скоротився до 0,84, а в 2023 році незначно зріс до 0,87. Проаналізуємо, які складові вплинули на такі зміни.

Протягом 2021-2023 років відбувається скорочення складової фінансової привабливості підприємства з 0,95 до 0,77. Що ж стосується привабливості продукції для споживача, то ця складова досить суттєво скорочується в 2022 році порівняно з 2021 роком з 0,95 до 0,59, в 2023 році незначно зростає до 0,75. Також відбувається скорочення складової екологічної привабливості протягом досліджуваного періоду з 1 в 2021 році до 0,89 в 2023 році. Кадрова привабливість скорочується в 2022 році порівняно з 2021 роком з 0,91 до 0,82 та зростає в 2023 році до 0,92. Складова територіальної привабливості залишається незмінною протягом досліджуваного періоду.

3.2 Напрями забезпечення інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон»

Для виявлення основних напрямів забезпечення інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон» проведемо SWOT-аналіз, результати якого представлено в табл.3.4.

Проведений SWOT-аналіз показує, що ТДВ «Хмельницькзалізобетон» має ряд сильних сторін та можливостей, займає досить вагому позицію на ринку та має перспективи подальшого розвитку.

SO-стратегія дозволяє ТДВ «Хмельницькзалізобетон» зміцнити свої ринкові позиції, використовуючи наявні сильні сторони для адаптації до актуальних викликів та можливостей. Цей підхід сприяє не лише виживанню, але й розвитку підприємства у складних умовах турбулентності.

Таблиця 3.4 – SWOT- аналіз ТДВ «Хмельницькзалізобетон»

	<p>Сильні сторони (S)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Широкий асортимент та висока якість продукції. 2. Висока репутація. 3. Значна частка на ринку. 4. Доступні ціни. 5. Висока виробнича потужність. 6. Налагоджена система партнерських відносин з будівельними компаніями, державними структурами та приватними клієнтами. 7. Досвідчений та висококваліфікований персонал 8. Гнучкість та адаптивність. 	<p>Слабкі сторони (W)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Високий рівень зношеності обладнання. 2. Дебіторська та кредиторська заборгованість. 3. Висока електроємність виробництва. 4. Залежність від сировини. 5. Ризики, пов'язані з війною.
<p>Можливості (O)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Участь в державних проєктах з відновлення пошкоджених об'єктів в результаті бойових дій. 2. Інноваційні рішення у будівництві. 3. Співпраця з міжнародними організаціями. 4. Орієнтація на експорт. 5. Підготовка до післявоєнного відновлення інфраструктури. 6. Участь у волонтерських ініціативах для підтримки постраждалого населення. 7. Диверсифікація бізнесу (розширення діяльності у суміжних галузях, наприклад виготовлення модульних укриттів). 	<p>SO-стратегія</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розширення асортименту та адаптація до потреб ринку. 2. Реалізація державних та міжнародних проєктів відновлення. 3. Експорт будівельних матеріалів. 4. Підготовка до повоєнного відновлення. 5. Інвестиції в інновації та модернізацію. 6. Підтримка соціально відповідальних проєктів. 7. Розвиток локалізованого виробництва. 	<p>WO – стратегія</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Модернізації обладнання та впровадження інновацій. 2. Оптимізація енергоспоживання. 3. Диверсифікація ринків збуту. 4. Зміцнення фінансової стабільності. 5. Зменшення залежності від постачальників сировини. 6. Участь у соціальних проєктах.
<p>Загрози (T)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна нестабільність. 2. Військові дії. 3. Можливі зміни в законодавстві. 4. Зменшення обсягів будівництва через війну. 	<p>ST – стратегія</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Використання високої якості продукції для боротьби з конкуренцією. 2. Залучення партнерів для протидії дефіциту сировини. 3. Оптимізація витрат. 4. Адаптація до змін у законодавстві. 5. Зміцнення стійкості до економічної нестабільності. 	<p>WT – стратегія</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Модернізація обладнання для протидії конкуренції. 2. Оптимізація витрат на енергоресурси. 3. Диверсифікація джерел постачання сировини. 4. Розробка антикризових фінансових стратегій. 5. Розширення ринків збуту.

Проведений SWOT-аналіз показує, що ТДВ «Хмельницькзалізобетон» має ряд сильних сторін та можливостей, займає досить вагоме положення на ринку та має перспективи подальшого розвитку.

SO-стратегія дозволяє ТДВ «Хмельницькзалізобетон» зміцнити свої ринкові позиції, використовуючи наявні сильні сторони для адаптації до актуальних викликів та можливостей. Цей підхід сприяє не лише виживанню, але й розвитку підприємства у складних умовах турбулентності.

Стратегія «Слабкі сторони – Можливості» дозволяє підприємству спрямувати свої зусилля на зміцнення слабких аспектів, використовуючи нові перспективи, що відкриваються в умовах відбудови України. Реалізація цих заходів може значно підвищити ефективність роботи ТДВ "Хмельницькзалізобетон" та закріпити його позиції на ринку.

ST-стратегія для ТДВ «Хмельницькзалізобетон» спрямована на зміцнення позицій підприємства перед зовнішніми загрозами. Завдяки використанню сильних сторін, таких як якість продукції, досвід і репутація, підприємство може мінімізувати вплив ризиків та забезпечити стабільність і розвиток навіть у складних умовах.

WT-стратегія для ТДВ «Хмельницькзалізобетон» передбачає активну роботу над внутрішніми проблемами підприємства в умовах зовнішніх загроз. Завдяки оптимізації витрат, модернізації, залученню нових ринків і партнерів, підприємство може знизити ризики та покращити свою конкурентоспроможність навіть в умовах турбулентності.

Для оцінки зовнішніх факторів, які впливають на інвестиційну привабливість ТДВ «Хмельницькзалізобетон» використаємо PEST-аналіз, особливість якого полягає у виявленні і оцінці впливу факторів макросередовища на результати поточної та майбутньої діяльності підприємства (табл.3.5)

Таблиця 3.5 – PEST-аналіз ТДВ «Хмельницькзалізобетон»

Політичні фактори	Економічні фактори
1. Військові дії на території України. 2. Політична нестабільність. 3. Необхідність дотримання норм СОТ у законодавчій та нормативній діяльності щодо імпорту-експорту. 4. Необхідність врахування змін, пов'язаних з екологічними стандартами, ліцензуванням будівельних матеріалів та якістю продукції.	1. Рівень інфляції. 2. Нестабільний курс гривні. 3. Низький платоспроможний попит внутрішнього ринку. 4. Зростання цін на сировину та електроенергію. 5. Високий рівень податків.
Соціальні фактори	Технологічні фактори
1. Зменшення чисельності працездатного населення в зв'язку із війною. 2. Значний розрив між рівнем заробітної плати та потребами працівників. 3. Впровадження «зелених» стандартів у виробництво. 4. Важливість підвищення кваліфікації працівників.	1. Енергоефективність – розробка технологій для зниження споживання електроенергії під час виробництва. 2. Інновації у виробництві. 3. Цифровізація – використання програм для управління процесами виробництва.

PEST-аналіз свідчить, що ТДВ «Хмельницькзалізобетон» працює у динамічному середовищі. Для досягнення успіху підприємство повинно адаптуватися до змін у законодавстві, оптимізувати витрати через впровадження інновацій, враховувати соціальні та екологічні очікування споживачів. Стратегічний акцент варто зробити на технологічному розвитку та експортному потенціалі.

Інвестиційна привабливість ТДВ «Хмельницькзалізобетон» відображає економічні, соціальні, екологічні, правові, організаційні й інші аспекти, що становлять інтерес для інвесторів у контексті розміщення капіталу в діяльність даного підприємства.

Дослідивши фактори, котрі обмежують і стримують інвестиційну привабливість підприємства виявили найбільш значущі:

- військові дії на території України;
- політична нестабільність;
- невизначеність економічної ситуації в країні;
- високий рівень податків;

- низький платоспроможний попит в зв'язку з війною внутрішнього ринку;
- зростання цін на сировину та електроенергію тощо.

З метою підвищення ефективності господарювання ТДВ «Хмельницькзалізобетон» та зростання рівня інвестиційної привабливості рекомендуємо:

1. Розширити асортимент та адаптуватися до потреб ринку в умовах війни та післявоєнного періоду:

- використовуючи високу якість продукції та потужності виробництва, розширити асортимент залізобетонних виробів, орієнтуючись на потреби у відновленні інфраструктури та будівництві тимчасового житла для внутрішньо переміщених осіб. Запропонувати розробку нових видів залізобетонних виробів для енергетичної інфраструктури (наприклад, основи для сонячних панелей чи вітрогенераторів);

- інтегрувати інноваційні рішення, такі як енергоефективні або швидкокомтовані модульні конструкції, використовуючи кваліфікований персонал і налагоджені технологічні процеси.

2. Ресурсозбереження:

- енергоефективність: перехід на альтернативні джерела енергії (сонячні панелі, використання теплових насосів) для зниження споживання електроенергії на виробництві;

- оптимізація водокористування: використовувати замкнутий цикл для очищення та повторного використання води у виробничому процесі;

- зниження відходів: впроваджувати технології повторного використання залишків бетону та інших матеріалів.

3. Використовувати стратегічне планування ЗЕД з огляду на перспективи реалізації експортного потенціалу підприємства.

4. Долучатися до державних та міжнародних проєктів відновлення: завдяки репутації надійного постачальника і наявності виробничих потужностей, активно брати участь у тендерах на державні та міжнародні

проекти з відновлення пошкоджених будівель та інфраструктури під час війни та післявоєнного відновлення.

5. Спрямувати інвестиції в інновації та модернізацію:

- застосовувати високий рівень кваліфікації персоналу для впровадження сучасних технологій, таких як 3D-друк будівельних конструкцій, створення «зелених» матеріалів;

- використовувати грантові програми для модернізації обладнання та підвищення енергоефективності.

5. Діджиталізація:

- впровадження систем BIM (Building Information Modeling) для оптимізації проектування та зменшення витрат при реалізації проєктів;

- використання IoT-технологій для моніторингу стану виробництва в реальному часі.

Запропоновані рекомендації сприятимуть забезпеченню інвестиційної привабливості підприємства.

3.3 Розробка стратегії і тактики забезпечення інвестиційної привабливості підприємства

Стратегія та тактика є ключовими елементами, що визначають ефективність функціонування будь-якого підприємства. Стратегія являє собою концептуальну основу, яка інтегрує тактичні короткострокові дії інвестора в цілісну систему, орієнтовану на досягнення високих результатів не лише в поточному періоді, але й у довгостроковій перспективі, що охоплює стратегічний період часу.

Реалізація будь-якої стратегії підприємства, в тому числі, інвестиційної, знаходить своє відображення в тактиці, що формується на її основі з

урахуванням актуальних тенденцій і поточного стану зовнішнього та внутрішнього середовища функціонування підприємства.

Стратегічні та тактичні заходи щодо підвищення інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон» та їх результати запропоновані в табл.3.6.

Таблиця 3.6 – Стратегічні та тактичні заходи щодо підвищення інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон» та їх результати

Стратегії	Заходи для реалізації	Результат
1	2	3
Стратегічні заходи		
Розробка ефективної бізнес-моделі	- зосередження на інноваційних та ресурсозберігаючих технологіях у будівництві для підвищення конкурентоспроможності	- зниження виробничих витрат на 20%; - підвищення привабливості продукції завдяки екологічності та інноваційності; - збільшення ринкової частки; - підвищення конкурентоспроможності
Покращення репутації підприємства	- участь у соціально важливих проєктах; - розвиток корпоративної соціальної відповідальності (КСВ); - дотримання екологічних стандартів	- збільшення довіри з боку споживачів; - зміцнення позицій на ринку; - розширення ринків збуту; - залучення стратегічних партнерів; - покращення взаємодії з громадськістю; - підвищення привабливості продукції за допомогою екологічності; - зниження ризиків
Інноваційний розвиток	- впровадження сучасних технологій; - автоматизація виробничих процесів	- використання 3D-друку для створення бетонних конструкцій; - використання інноваційних добавок для зміцнення бетону, що дозволяє знизити вартість та вагу готових виробів
Діджиталізація	- впровадження систем BIM (Building Information Modeling); - використання IoT-технологій	- оптимізація проектування та зменшення витрат; - IoT-технології дозволять здійснювати моніторинг стану виробництва в реальному часі

Продовження таблиці 3.6

1	2	3
Маркетинг та стратегічні партнерства	<ul style="list-style-type: none"> - збільшення частки продукції підприємства на міжнародних ринках; - співпраця з будівельними компаніями, які фокусуються на екологічних проектах 	<ul style="list-style-type: none"> - розширення ринків збуту та приріст доходів на 10-15%; - доступ до нових джерел сировини та ресурсів; - збільшення довіри до бренду; - підвищення стабільності та зниження операційних ризиків; - покращення конкурентоспроможності продукції та доходів підприємства
Тактичні заходи		
Оптимізація витрат	<ul style="list-style-type: none"> -використання енергозберігаючих технологій; - оптимізація водокористування; - зниження відходів; - методологія «бережливого виробництва» LSS 	<ul style="list-style-type: none"> - перехід на альтернативні джерела енергії (сонячні панелі, використання теплових насосів) для зниження споживання електроенергії на виробництві до 20%; -використання замкнутого циклу для очищення та повторного використання води у виробничому процесі; - впровадження технологій повторного використання залишків бетону та інших матеріалів; - підвищення ефективності використання ресурсів на 1-5%
Диверсифікація діяльності	розширення асортименту продукції та послуг	<ul style="list-style-type: none"> - розробка нових видів залізобетонних виробів: наприклад «зеленого бетону» - використання вторинної сировини для створення екологічно чистих продуктів, виготовлення бетону, або інших матеріалів з підвищеною міцністю та довговічністю; - випуск модульних конструкцій для швидкого будівництва; - залізобетонні блок модулі для укряття
Робота персоналом	<ul style="list-style-type: none"> - участь працівників у тренінгах та семінарах; - мотиваційні програми для співробітників 	<ul style="list-style-type: none"> - підвищення кваліфікації працівників – вдосконалення навичок та компетенцій; - підвищення продуктивності праці; - зменшення плинності кадрів; - підвищення лояльності до підприємства; - підвищення рівня інноваційності

Кінець таблиці 3.6

1	2	3
Використання новітніх технологій	<ul style="list-style-type: none"> - модернізація застарілих технологій; - впровадження автоматизованих ліній на виробництві; - впровадження енергозберігаючих рішень; - 3-D друк 	<ul style="list-style-type: none"> - підвищення якості та конкурентоспроможності продукції; - зниження виробничих витрат на 20%; - збільшення доходності підприємства на 10-15%; - покращення репутації підприємства; - підвищення рівня безпеки на виробництві
Активна співпраця з інвесторами	<ul style="list-style-type: none"> - проведення презентацій та бізнес-зустрічей з інвесторами; - забезпечення доступу інвесторів до інформації про діяльність компанії 	<ul style="list-style-type: none"> - покращення фінансової стійкості підприємства; - підвищення конкурентоспроможності
Гнучке ціноутворення	<ul style="list-style-type: none"> - запровадження гнучких систем знижок або спеціальних умов для споживачів 	<ul style="list-style-type: none"> - збільшення обсягів продажів на 10%; - підвищення лояльності споживачів; - оптимізація прибутковості та рентабельності; - зміцнення позицій у різних сегментах завдяки використанню диференційованих цін для різних сегментів – забудовників, приватних осіб, чи муніципальних замовників; - підвищення конкурентоспроможності підприємства
Залучення додаткових джерел фінансування	<ul style="list-style-type: none"> - участь в грантових програмах; - залучення коштів за допомогою краудфандингу; - залучення інвестиційних фондів; - співпраця з банками та кредитними установами; - приватні інвестори та венчурні фонди; - випуск облігацій чи акцій підприємства для залучення додаткового капіталу 	<ul style="list-style-type: none"> - розширення виробничих потужностей; - спрямування фінансових коштів на інноваційність підприємства; - покращення фінансової стійкості; - підвищення конкурентоспроможності

Інтеграція стратегічних і тактичних заходів дозволить досягти балансу між короткостроковими вигодами та довгостроковою стабільністю. Постійний моніторинг внутрішнього та зовнішнього середовища допоможе вчасно реагувати на зміни ринку.

Інвестиційна стратегія ТДВ «Хмельницькзалізобетон» в умовах збройної агресії РФ має враховувати ризики, пов'язані з нестабільністю ринку, зі зміною обсягу продажу продукції ТДВ «Хмельницькзалізобетон» і отримуваної величини доходів, логістичними труднощами, загрозами для виробничих процесів тощо.

При формуванні інвестиційної стратегії керівництву ТДВ «Хмельницькзалізобетон» необхідно врахувати:

1) мінімізацію ризиків (фокусування на збереженні активів; забезпечення ліквідності);

2) адаптацію до попиту в умовах війни (інвестування у нові види продукції : виробництво бетонних елементів для укриттів, модульного житла, фортифікаційних споруд та об'єктів військової інфраструктури; участь у відбудові інфраструктури (інвестування у виробничі потужності, які будуть затребувані для відновлення доріг, мостів та будівель); співпраця з міжнародними організаціями (інвестування у сертифікацію продукції для участі у міжнародних грантових та донорських проєктах);

3) інноваційний підхід (технологічне оновлення: інвестиції у сучасне обладнання для підвищення енергоефективності та зменшення витрат на виробництво; екологічна спрямованість: інвестиції у "зелені" технології для підвищення конкурентоспроможності на міжнародному ринку);

4) партнерську співпрацю (залучення міжнародних інвесторів; краудфандинг).

У сучасних умовах господарювання ТДВ «Хмельницькзалізобетон» при формуванні інвестиційної стратегії найбільш ефективним варіантом може стати комбінування адаптаційної та інноваційної стратегії. Важливо проводити регулярний аналіз ринку, оцінювати ризики та зосереджувати ресурси на тих

напрямах, які забезпечують максимальну віддачу в короткостроковій і середньостроковій перспективі.

Модель процесу управління інвестиційною стратегією ТДВ «Хмельницькзалізобетон» представлено на рис.3.2. Запропонована модель передбачає комплексне дослідження внутрішнього потенціалу підприємства та оцінку його здатності ефективно адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі. Це створює основу для визначення стратегічних цілей і формулювання завдань інноваційного розвитку. У рамках моделі проводиться аналіз альтернативних варіантів, здійснюється відбір перспективних інвестиційних проектів із допустимим рівнем ризику, а також формується оптимальний проектний портфель. Його реалізація спрямована на досягнення запланованої ефективності підприємницької діяльності та створення умов для сталого розвитку ТДВ «Хмельницькзалізобетон».

Для покращення інвестиційної привабливості підприємства пропонуємо запровадити методологію «бережливого виробництва» LSS (LSS – від англійської назви Lean+Six Sigma), яка передбачає ефективніше використання наявних ресурсів.

Запропонована методологія вирішує такі завдання: скорочення часу циклу; зниження варіабельності процесів; зменшення кількості дефектів; підвищення ефективності використання ресурсів.

На нашу думку, застосування LSS дозволить підвищити ефективність використання ресурсів підприємства в довгостроковій перспективі.

Для впровадження LSS необхідно сформувати команду, кожен член якої має пройти навчання. При впровадженні LSS використовується сукупність методів та підходів, одним з ключових є метод DMAIC. Він дозволяє команді підійти до впровадження LSS систематизовано та структуровано, водночас забезпечуючи правильну організацію роботи щодо аналізу, збору даних, прийняття рішень, впровадження цих рішень та подальшого контролю за так званним фіксуванням отриманого результату. Важливою умовою успішного використання цього методу є налагодження правильних процесів зі збору,

збереження, обробки та аналізу даних, необхідних для прийняття рішень щодо можливих покращень процесів на підприємстві.

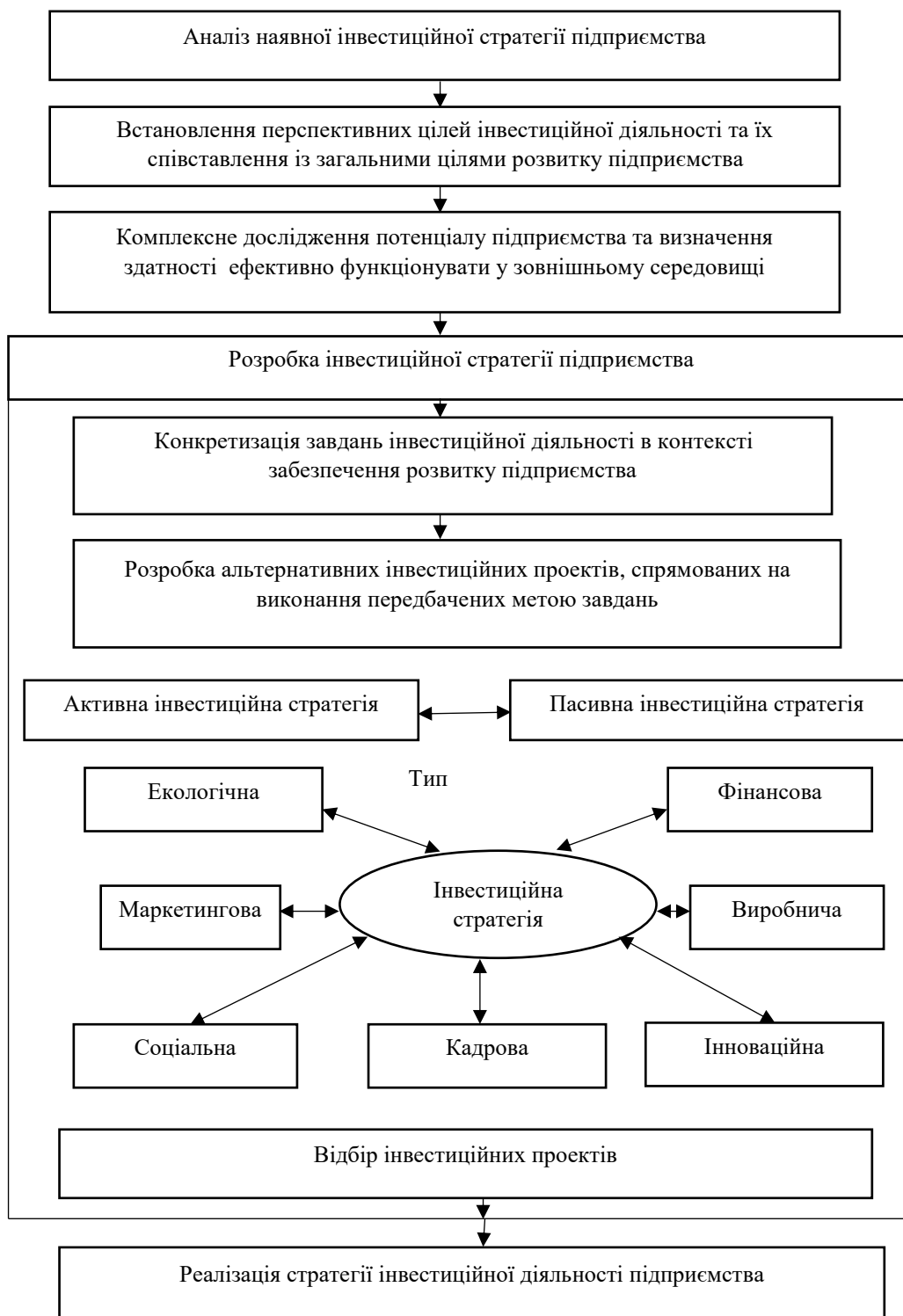

Рисунок 3.2 – Модель процесу управління інвестиційною стратегією ТДВ «Хмельницькзалізобетон» [сформовано за 14]

При запровадженні методології «бережливого виробництва» LSS підприємство понесе такі витрати:

- вартість навчання для команди з 6 осіб становитиме 72000 грн.;
- для залучення консультанта ззовні потрібно оплатити від 50000грн.

Таким чином, початкові інвестиції на реалізацію впровадження LSS становитимуть:

$$72000 \text{ грн.} + 50000 \text{ грн.} = 122000 \text{ грн}$$

Фахівці з LSS наводять різні цифри щодо ефективності впровадження – від 1% до 5% зниження витрат. Навіть якщо ТДВ «Хмельницькзалізобетон» в результаті впровадження досягне показника лише 0,1% зниження собівартості продукції, то економічний ефект буде становити:

$702409000 \text{ грн} \times 0,1 / 100 = 702409 \text{ грн}$ – абсолютна величина зниження собівартості продукції за рік після впровадження LSS

$$702409 \text{ грн} \times 5 \text{ років} = 3512045 \text{ грн} \text{ – економія протягом п'яти років}$$

$3512045 \text{ грн} - 122000 \text{ грн} = 3390045 \text{ грн}$ – чистий ефект від впровадження LSS протягом п'яти років.

Водночас необхідно зауважити, що покращення відбувається за декількома напрямками, що дозволяє очікувати більший сумарний ефект від впровадження LSS.

Запропоновані рекомендаційні заходи щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємства представимо в таблиці 3.7.

Таблиця 3.7 – Рекомендовані заходи щодо підвищення інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон»

№з/п	Назва заходу	Зміст заходу	Очікуваний результат
1	Оцінка складових інвестиційної привабливості підприємства	Виокремлення окремих складових та їх дослідження для комплексного аналізу інвестиційної привабливості підприємства	Комплексний аналіз основних складових інвестиційної привабливості підприємства дозволить визначити рівень інвестиційної привабливості підприємства та виявити наявні та потенційні проблеми з складовими
2	Рекомендації щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємства на основі SWOT-аналізу та PEST-аналізу	Повна інформація про сильні та слабкі сторони, можливості та загрози, внутрішнє та зовнішнє середовище підприємства в умовах невизначеності	Максимальне використання сильних сторін підприємства, швидке реагування на загрози. Підвищення ефективності діяльності підприємства та інвестиційної привабливості, збільшення дохідності та прибутку підприємства
3	Запропоновано стратегічні та тактичні заходи щодо підвищення інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон»	Диверсифікація діяльності. Інноваційний розвиток. Оптимізація витрат. Гнучке ціноутворення. Залучення додаткових джерел фінансування тощо	Інтеграція стратегічних і тактичних заходів дозволить досягти балансу між короткостроковими вигодами та довгостроковою стабільністю
4	Впровадження методології «бережливого виробництва+шість сигма» (LSS)	Зменшення дефектів. Зменшення витрат і втрат. Підвищення рівня використання персоналу. Покращення якості продукції і процесів	Підвищення продуктивності праці. Зменшення втрат робочого часу. Зменшення собівартості продукції від 0,1%, що дозволить досягти чистого ефекту протягом п'яти років у сумі 3390045 грн

Висновки до третього розділу

В третьому розділі здійснено комплексну оцінку інвестиційної привабливості підприємства та досліджено динаміку основних складових: привабливість продукції для споживача, кадрову привабливість, фінансову привабливість, екологічну та територіальну привабливість. Встановлено, що військові дії негативно вплинули на їх рівень.

Для виявлення основних напрямів забезпечення інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон» проведено SWOT-аналіз, який продемонстрував, що ТДВ «Хмельницькзалізобетон» володіє значними сильними сторонами та перспективними можливостями, займає стабільне місце на ринку й має потенціал для подальшого зростання.

Для оцінки зовнішніх факторів, які впливають на інвестиційну привабливість ТДВ «Хмельницькзалізобетон» проведено PEST-аналіз. Виявлено фактори, котрі обмежують і стримують інвестиційну привабливість підприємства: війна на території країни, політична нестабільність, високий рівень податків тощо.

Розроблено та запропоновано стратегічні та тактичні заходи щодо підвищення інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон», які сприятимуть інвестиційній привабливості підприємства.

Запропоновано модель процесу управління інвестиційною стратегією підприємства, котра охоплює всебічне вивчення внутрішнього потенціалу підприємства та оцінку його здатності успішно пристосовуватися до змін у зовнішньому середовищі, що слугує базою для встановлення стратегічних цілей і визначення завдань інноваційного розвитку.

Запропоновано запровадити методологію «бережливого виробництва» LSS, застосування якої дозволить підвищити ефективність використання ресурсів підприємства в довгостроковій перспективі.

ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження можна зробити такі висновки:

1. Досліджено дискусійний характер дефініції «інвестиційна привабливість» в наукових джерелах. Запропоновано розглядати інвестиційну привабливість підприємства як багаторівневу інтегральну характеристику сукупності кількісних і якісних показників, які відображають фінансовий, технологічний, кадровий, екологічний та інші ключові аспекти діяльності підприємства та дозволяють інвестору сформулювати уявлення щодо доцільності та потенційної ефективності інвестування власних фінансових ресурсів та інвестиційних капіталів стратегічних чи фінансових інвесторів.

2. Проаналізовано чинники впливу на інвестиційну привабливість підприємства. Запропоновано класифікацію поєднання внутрішніх та зовнішніх чинників впливу із рівнем впливу на інвестиційну привабливість підприємства, яка дозволить більш точно враховувати чинники впливу та використовувати їх при оцінці інвестиційної привабливості.

3. Проаналізовано виробничо-господарську діяльність та основні техніко-економічні показники ТДВ «Хмельницькзалізобетон» за 2021-2023 роки, яке є лідером на ринку будівельних послуг та спеціалізується на виробництві залізобетонних конструкцій, бетону та столярних виробів.

Варто зазначити, що війна в 2022 році негативно позначилася на результатах діяльності підприємства. Більшість техніко-економічних показників в 2022 році порівняно з 2021 роком скоротилися: чистий дохід від реалізації продукції, чистий прибуток, рентабельність діяльності тощо.

Проте, в 2023 році підприємство змогло адаптуватися до нових викликів та загроз, тому фінансово-економічні показники почали зростати. Так, за підсумками звітного 2023 року порівняно з 2022 роком спостерігається зростання чистого доходу від реалізації продукції на 47,3%, чистого прибутку на 38,9%.

3. На основі проаналізованих фінансових показників розраховано інтегральний показник інвестиційної привабливості підприємства. Варто зазначити, що підприємство має низький рівень інвестиційної привабливості в 2023 році, що безумовно пов'язано з військовими діями на території України.

4. Здійснено комплексну оцінку інвестиційної привабливості підприємства та досліджено динаміку основних складових: привабливість продукції для споживача, кадрову привабливість, фінансову привабливість, екологічну та територіальну привабливість. Встановлено, що військові дії негативно вплинули на їх рівень.

5. Для виявлення основних напрямів забезпечення інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон» проведено SWOT-аналіз, який продемонстрував, що ТДВ «Хмельницькзалізобетон» володіє значними сильними сторонами та перспективними можливостями, займає стабільне місце на ринку й має потенціал для подальшого зростання. До сильних сторін можемо віднести: асортимент та якість продукції, репутацію на ринку, значну частку ринку, висококваліфікований персонал тощо.

Перспективними можливостями для підприємства є: участь в державних проектах з відновлення інфраструктури, імплементація інноваційних рішень у будівництві, участь у волонтерських ініціативах тощо.

Для оцінки зовнішніх факторів, які впливають на інвестиційну привабливість ТДВ «Хмельницькзалізобетон» проведено PEST-аналіз. Виявлено фактори, котрі обмежують і стримують інвестиційну привабливість підприємства: війна на території країни, політична нестабільність, високий рівень податків тощо.

6. Розроблено та запропоновано стратегічні та тактичні заходи щодо підвищення інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон», які сприятимуть покращенню інвестиційної привабливості підприємства.

Запропоновано модель процесу управління інвестиційною стратегією підприємства, котра охоплює всебічне вивчення внутрішнього потенціалу підприємства та оцінку його здатності успішно пристосовуватися до змін у

зовнішньому середовищі, що слугує базою для встановлення стратегічних цілей і визначення завдань інноваційного розвитку.

Запровадження методології «бережливого виробництва» LSS дозволить зменшити втрати робочого часу, підвищити продуктивність праці, підвищити ефективність використання ресурсів підприємства в довгостроковій перспективі.

Економічний ефект від впровадження методології «бережливого виробництва» LSS протягом п'яти років становитиме 3390045 грн.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 13.02.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
2. Андраш О.А. Оцінка інвестиційної привабливості підприємств туристичної галузі. Вісник НТУ «ХП». Тематичний випуск: “Технічний прогрес і ефективність виробництва”. – 2010. – № 8. – С. 3-12.
3. Аранчій Д.С. Інвестиційна привабливість підприємств: сутність, фактори впливу та оцінка існуючих методик аналізу / Д.С. Аранчій, С.А. Гончаренко // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. – 2011. – Вип.3. – Т.2. – С. 59-64.
4. Бланк І. О. Інвестиційний менеджмент. К.: Ельга-Н, Ніка-Центр, 2001. – 448с.
5. Близнюк О.П. Фінансова стійкість в системі підвищення інвестиційної привабливості підприємства /О.П. Близнюк // Фінансові механізми сталого розвитку України в умовах сучасних викликів. – 2023. – С.303-312.
6. Бойко Г.Ф. Формування інвестиційної привабливості підприємства / Г.Ф. Бойко, Н.В. Дулеба // Управління проектами, системний аналіз і логістика. – 2014. – Вип.13(2). – С.12-21
7. Брюховецька Н.Ю. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства: визначення недоліків деяких існуючих методик / Н.Ю. Брюховецька, О.В. Хасанова // Економіка промисловості. – 2009. – № 1. – С.110-117.
8. Буткевич С.В. Інвестиційна привабливість аграрного сектору економіки / С.В. Буткевич. – К. Вид-во Європейського університету, 2004. – 251с.
9. Бурковська А.В., Соловйов О.Ю. Комплексний підхід до оцінки фінансового стану підприємства / А.В. Бурковська, О.Ю. Соловйов // Наукові

праці Полтавської державної аграрної академії. – Вип.1 (4) – Т.2. – Полтава: ПДАА. – 2012. – С. 73-77.

10. Вецепура Н.В. Підвищення інвестиційної привабливості підприємства з позиції стратегічного контексту / Н.В. Вецепура, Н.В. Смагло // Економіка та підприємництво. – 2021. – №1(118). – С.57-63.

11. Гуляєва Н.М. Сутнісні ознаки інвестиційної привабливості підприємства: факторна природа формування / Н.М. Гуляєва, Н. К. Рябченко // Вісник Запорізького національного університету. – 2012. – №1(13). – С. 22-28.

12. Гунько В.І. Фактори та показники формування інвестиційної привабливості підприємств / В.І. Гунько // Фінансовий простір. – 2013. – № 1. – С.85-88.

13. Диба М.І. Суть та види фінансових ризиків у системі ризик-менеджменту підприємства / М.І. Диба // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2008. – № 635. – С. 22-28.

14. Діденко Є.О. Управління інвестиційною стратегією підприємства / Є.О. Діденко, О.В. Гапіч // Ефективна економіка. 2019. – URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2019/66.pdf

15. Довбня С.Б. Методичні засади формування інвестиційної привабливості підприємства / С.Б. Довбня // Економічний вісник національного гірничого університету. – 2007. – № 4. – С.43-50.

16. Довгань Л.Є. Стратегічне управління : навч. посіб. / Л. Є. Довгань, Ю. В. Каракай, Л. П. Артеменко. Київ : Центр учбов. л-ри, 2009. – 440 с.

17. Економічна енциклопедія: у 3 т. Гол. ред. Б.Д. Гаврилишин. К.: Видавничий центр "Академія", 2000: відп. ред. С. В. Мочерний. 2000. – 864 с.

18. Євтушенко С.О. Організаційно-економічні фактори підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук за спеціальністю 08.06.02 – «Підприємництво, менеджмент і маркетинг» / С.О. Євтушенко. Харків. 2001. – 20с.

19. Задніпрянна Т.С. Інвестиційна привабливість України / Т.С. Задніпрянна // Гуманітарний вісник ЗДІА. Запоріжжя: ЗДІА. 2010. – Вип. 42. – С.196-201.
20. Катан Л.І. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства / Л.І. Катан, К.С. Хорішко // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – №15. – С. 22-24.
21. Коваленко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / Л.О. Коваленко, Л.М. Ремньова. – [3-тє вид., випр. і доп]. – К.: Знання, 2008. — 483с.
22. Козаченко Г.В. Інвестиційний менеджмент: монографія / Г.В. Козаченко. – Луганськ: вид-во СНУ. 1999. – 156 с.
23. Котенок Г.М. Виявлення переваг та недоліків методів оцінки фінансового стану підприємства / Г.М. Котенок // Науково-технічний збірник. – 2018. – URL: <http://vuziib.com.ua/articies/book>
24. Коюда В.О. Основи інвестиційного менеджменту: навч. посібник / В.О. Коюда, Т.І. Лепейко, О.П. Коюда. К.: Кондор, 2008. – 340 с.
25. Лисенко Ю. Г. Стратегія формування інвестиційної привабливості металургійних підприємств України. К.: Юго-Восток, 2005. – С. 45-47.
26. Майданевич П. М. Методика оцінки інвестиційної привабливості аграрних підприємств / П.М. Майданевич // Міжнародний збірник наукових праць. – 2011. – Вип.1(19). – URL: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/viewFile/43271/40042>
27. Макарій Н. Оцінка інвестиційної привабливості українських підприємств / Н. Макарій // Економіст. 2001. № 1. С. 52-60.
28. Миронова О.А., Терешина В.В., Грищук Н.В. Управління стійким розвитком організації. Тернопіль: ТНЕУ, 2009. – 222с.
29. Момот Т.В. Інвестиційна привабливість акціонерного товариства: удосконалення методики оцінки / Т.В. Момот // Менеджер. – 2005. – № 4(35). – С.117-121.
30. Нападовська І.В. Теоретичні та методичні аспекти дослідження інвестиційної привабливості України / І.В. Нападовська // Вісник ДонДует. – №4(28). – 2005. – С.55-61.

31. Полуянова М.В. Підвищення інвестиційної привабливості підприємств житлово-комунального господарства: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.04; Інститут економіки промисловості НАН України. Донецьк, 2013. – 22 с.
32. Про затвердження Методики інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій. – URL: <https://ips.ligazakon.net/document/>
33. Рудніченко Є.М. Інвестиційний менеджмент : [навч. посібник] / Є.М. Рудніченко, Є.Г. Рясних, Н.І. Гавловська. – Хмельницький : ХНУ, 2010. – 415 с.
34. Самошкіна І.Д. Інвестиційна привабливість підприємства як ключовий елемент активізації інвестиційних процесів / І.Д. Самошкіна, Д.О. Сологуб // The 9th International scientific and practical conference “Study of world opinion regarding the development of science”(November 22-25, 2022) Prague, Czech Republic. International Science Group. 2022. – P. 125-129.
35. Семенчук Л.І. Інвестиційна привабливість підприємства та методи її оцінювання / Л.І. Семенчук, С.О. Мороз // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – № 11. – С. 898 -901.
36. Ситник О.В. Економічна сутність інвестиційної привабливості підприємства та її характеристики / О.В. Ситник // Інвестиції: практика та досвід. – 2015. – № 23. – С.127-130.
37. Скалюк Р.В. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства/ Р.В. Скалюк, О.І. Лоїк // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2016. – № 1. – С. 115-122.
38. Соболева Г.Г. Сутність управління інвестиційною привабливістю підприємства / Г.Г. Соболева // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2018. – Випуск 6(17). – С.342-346. – URL: http://www.easterneurope-bm.in.ua/journal/17_2018/62.pdf
39. Сосніна А.Д. Методи оцінки інвестиційної привабливості організацій / А.Д. Сосніна // Молодий вчений. – 2015. – №11. – С.68-71

40. Сторчай Я.В. Оцінка інвестиційної привабливості ТДВ «Хмельницькзалізобетон» / Я.В. Сторчай, Н.П. Танасієнко // Матеріали міжнародного економічного форуму «Підприємництво та стратегічні напрями розвитку бізнес-процесів в умовах глобальних викликів», 5-7 грудня 2024 року, м. Хмельницький.

41. Супрун С.Д. Оцінка ефективності інвестиційних проєктів підприємств / С.Д. Супрун // Фінанси України. – № 4. – 2003. – С.82-87.

42. Федорова Ю.В., Тхор О.С., Даниленко Г.В. Аналіз підходів до оцінки інвестиційної привабливості підприємств. – URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

43. Ферлій В.В. Сутність поняття «інвестиційна привабливість підприємства» та його види / В.В. Ферлій // Ефективна економіка. – №7. – 2010. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=262>

44. Чеберяко О.В. Оцінювання інвестиційної привабливості підприємств агропромислового сектору методом аналізу фінансових показників / О.В. Чеберяко, П.М. Дяченко // Modern economics. –2023. – №39. – С.158-164.

45. Чорна Л.О. Результативна стратегія досягнення інвестиційної привабливості підприємства / Л.О. Чорна // Інвестиції: практика та досвід. – 2008. – №24. – С.4-6.

ДОДАТКИ

Таблиця А1 – Структура асортименту ТДВ «Хмельницькзалізобетон»

Назва	Характеристика
1	2
Залізобетонні вироби	Плити перекриття шириною 1200 мм і висотою 220 мм. / шириною 1200 мм. і висотою 320 мм. / шириною 1200 мм і висотою 160 мм. / Плити перекриття залізобетонні багатопустотні попередньо напружені шириною 1200 мм. і висотою 320 мм. / шириною 1500 мм і висотою 220 мм. / шириною 1200 мм і висотою 160 мм. / Плити балконів / Блоки бетонні / Плити дорожні / Кільця стінові / Лотки залізобетонні / Стояки залізобетонні попередньо напружені / Опори ЛЕМ / Опорні плити / Палі забивні / Палі залізобетонні попередньо напружені типу «ПН» / Палі попередньо-напружені / Перемички залізобетонні / Перемички залізобетонні попередньо напружені / Плити залізобетонні стрічкових фундаментів / Плити стрічкових фундаментів / Залізобетонні елементи огорожі / Елементи огорожі Плити для колодязів круглі / Сходинок залізобетонні / Сходинокві площадки / Сходинокві марші залізобетонні / Прогони залізобетонні з односторонньою полицкою / Прогони залізобетонні прямокутного перерізу / Плити плоскі залізобетонні / Плити перекриття полегшені / Блоки залізобетонні стримуючі огорожень дорожніх парпетного типу / Дельта блоки / Стовпи (стояки) залізобетонні садові попередньо-напружені / Стовпи садові / Лотки водовідвідні / Армований дорожній борт / Армований борт / Антипарковочна куля та напівсфера
Столярні вироби	Пиломатеріали / Стругане покриття / Вироби які можуть бути в наявності / Струганий погонаж / Столярні послуги / Віконні блоки / Дверні полотна глухі / Дверні полотна під скло / Дверні коробки / Додаткові послуги для дверей / Додаткові послуги для дверної коробки

Продовження таблиці А1

Бетони і розчини	Товарні бетони (В7,5, Р1 (М100) тільки для самоскидів / В10, Р1 (М150) тільки для самоскидів / В15, Р1, W2, F75 (М200) тільки для самоскидів / В20, Р1, W4, F100 (М250) тільки для самоскидів / В22,5, Р1, W4, F100 (М300) тільки для самоскидів / В25, Р1, W4, F150 (М350) тільки для самоскидів / В30, Р1, W6, F200 (М400) тільки для самоскидів / В7,5, Р2 (М100) / В15, Р2, W2, F75 (М200) / В15, Р2, W2, F75 (М200) / В15, Р3, W2, F75 (М200) / В15, Р4, W4, F75 (М200) / В20, Р1, W4, F100 (М250) тільки для самоскидів / В20, Р2, W4, F100 (М250) / В20, Р3, W4, F100 (М250) / В20, Р4, W4, F100 (М250) / В22,5, Р1, W4, F100 (М300) тільки для самоскидів / В22,5, Р2, W4, F100 (М300) / В22,5, Р3, W4, F100 (М300) / В22,5, Р4, W4, F100 (М300) / В25, Р1, W4, F150 (М350) тільки для самоскидів / В25, Р2, W4, F150 (М350) / В25, Р3, W6, F150 (М350) / В25, Р4, W6, F150 (М350) / В30, Р1, W6, F200 (М400) тільки для самоскидів / В30, Р2, W6, F200 (М400) / В30, Р3, W6, F200 (М400) / В30, Р4, W6, F200 (М400) / В35, Р2, W8, F300 (М450) / В35, Р3, W8, F300 (М450) / В35, Р4, W8, F300 (М450) / В40, Р2, W8, F300 (М500) / В40, Р3, W8, F300 (М500) / В40, Р4, W8, F300 (М500) / Розчини цементновапняні (М-50 ЦВ (з) / М-75 ЦВ (з) / М-100 ЦВ (з) / М-100 під насос ЦВ (з) / М-150 під насос ЦВ (з) / Вапняний розчин) / Розчини цементні (М50 Ц (з) / М-75 Ц (з) / М-100 Ц (з) / М-150 Ц (з) / М-200 Ц (з))
------------------	---

Таблиця Б1 – Показники прибутковості підприємства

Показник	Розрахунок	Зміст
Рентабельність капіталу	відношення чистого прибутку до середньорічної вартості капіталу $\frac{\text{ф2 р.2350 або р.2355}}{\text{/ф1(р.1900 (гр.3) + р.1900 (гр.4)) / 2}}$	Свідчить про ефективність використання всього майна підприємства
Рентабельність власного капіталу	відношення чистого прибутку до середньорічної вартості власного капіталу $\frac{\text{ф2 р.2350 або р.2355}}{\text{ф1(р.1495 (гр.3) + р.1495 (гр.4)) / 2}}$	Показує ефективність використання власного капіталу
Рентабельність реалізованої продукції	відношення валового прибутку до собівартості реалізованої продукції $\frac{\text{ф2 р.2090 або р.2095}}{\text{ф2р.2050}}$	Показує ефективність виробництва і реалізації продукції підприємства.
Рентабельність продажу	відношення чистого прибутку до чистої виручки від реалізації $\frac{\text{ф2 р.2350 або р.2355}}{\text{ф2 р.2000}}$	Показник, який показує, скільки прибутку припадає на одиницю реалізованої продукції

Таблиця Б2 – Показники ліквідності підприємства

Показник	Розрахунок	Зміст
Коефіцієнт покриття	відношення оборотних активів до поточних зобов'язань підприємства	Показує достатність ресурсів підприємства, які можуть бути використані для погашення його поточних зобов'язань. Нормативне значення >1,5-2,5
	$\phi 1 \text{ p.1195} / \phi 1 \text{ p.1695}$	
Коефіцієнт швидкої ліквідності	відношення найбільш ліквідних оборотних активів (грошових засобів та їх еквівалентів, поточних фінансових інвестицій та дебіторської заборгованості) до поточних зобов'язань підприємства	Характеризує платіжні можливості підприємства щодо сплати поточних зобов'язань за умови своєчасного проведення розрахунків з дебіторами. Нормативне значення >0,6-0,8
	$\phi 1(\text{p.1195} - \text{p.1100} - \text{p.1110}) / \phi 1 \text{ p.1695}$	
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	відношення грошових засобів та їхніх еквівалентів і поточних фінансових інвестицій до поточних зобов'язань	Показує, яка частина боргів підприємства може бути сплачена негайно. Нормативне значення >0,2-0,35
	$\phi 1(\text{p.1160} + \text{p.1165}) / \phi 1 \text{ p.1695}$	

Таблиця Б3 – Показники ділової активності

Показник	Розрахунок	Зміст
Коефіцієнт оборотності активів	відношення чистої виручки від реалізації до середньорічної вартості активів	Характеризує ефективність використання підприємством усіх наявних у нього ресурсів незалежно від джерел їх залучення.
	$\frac{\text{ф2 р.2000}}{\text{ф1(р.1300(гр.3) + \text{р.1300(гр.4))} / 2}$	
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	відношення чистої виручки від реалізації до середньорічного розміру дебіторської заборгованості	Показує, скільки разів за рік обернулися кошти, вкладені в розрахунки, тобто скільки разів ця заборгованість утворюється та погашається протягом року.
	$\frac{\text{ф2 р.2000}}{\text{ф1((р.1125 \div \text{р.1155) гр.3} + \text{(р.1120 \div \text{р.1155) гр.4})} / 2}$	
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	розраховується як відношення собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг) до середньорічної величини кредиторської заборгованості	Показує швидкість обертання кредиторської заборгованості підприємства за період, що аналізується, розширення або зниження комерційного кредиту, що надається підприємству
	$\frac{\text{ф2р.2050}}{\text{ф1((р.1610 \div \text{р.1650) гр.3} + \text{(р.1610 \div \text{р.1650) гр.4})} / 2}$	
Коефіцієнт оборотності запасів	відношення чистої виручки від реалізації до середньорічного розміру запасів	Показує, як часто обертаються запаси для забезпечення поточного обсягу продажу.
	$\frac{\text{ф2 р.2000}}{\text{ф1(р.1100 гр.3} + \text{р.1100 гр.4) / 2}$	
Фондовіддача	відношення чистої виручки від реалізації до середньорічної вартості основних засобів	Характеризує ефективність використання основних засобів і показує скільки отримано виручки на одиницю вкладених основних засобів
	$\frac{\text{ф2 р.2000}}{\text{ф1(р.1010 гр.3} + \text{р.1010 гр.4) / 2}$	
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	відношення чистої виручки від реалізації продукції (робіт, послуг) до середньорічної величини власного капіталу підприємства	Показує ефективність використання власного капіталу підприємства.
	$\frac{\text{ф2 р.2000}}{\text{ф1(р.1495(гр.3) + \text{р.1495(гр.4))} / 2}$	

Таблиця Б4 – Показники фінансової стійкості підприємства

Показник	Розрахунок	Зміст
Коефіцієнт автономії	відношення власного капіталу підприємства до підсумку балансу	Показує питому вагу власного капіталу в загальній сумі засобів, авансованих у його діяльність нормативне значення > 0,5
	$\text{ф1 р.1495} / \text{ф1 р.1900}$	
Коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів	відношення власного капіталу до позикових і залучених джерел	Показує, скільки одиниць власних коштів припадає на кожну одиницю позикових і залучених нормативне значення >1
	$\text{ф1 р. 1495} / (\text{р.1595} + \text{р.1695} + \text{р.1700})$	
Коефіцієнт фінансової стійкості	відношення суми власного капіталу і довгострокових зобов'язань до підсумку балансу	Показує, яку частку активів підприємство здатне фінансувати за рахунок власного капіталу і капіталу, залученого на довгостроковій основі і свідчить про його здатність залишатися платоспроможним в довгостроковій перспективі.
	$\text{ф1 (р.1495+р.1595)} / \text{ф1 р.1900}$	
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	відношення власного оборотного капіталу підприємства до власних джерел фінансування	Показує, яка частина власного оборотного капіталу перебуває в обороті, тобто у тій формі, яка дає змогу вільно маневрувати цими коштами, а яка капіталізована.
	$\text{ф1(р.1195} - \text{р.1695)} / \text{ф1 р.1495}$	
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	відношення власного оборотного капіталу підприємства до оборотних активів	Показує рівень фінансування оборотних активів за рахунок довгострокових джерел фінансових ресурсів.
	$\text{ф1(р.1195} - \text{р.1695)} / \text{ф1 р.1195}$	

Таблиця Б5 – Показники майнового стану

Показник	Розрахунок	Зміст
Сума господарських коштів, що їх підприємство має у розпорядженні	підсумок балансу (ф. 1 р. 1300)	Дає загальну вартісну оцінку активів, які перебувають на балансі підприємства. Зростання цього показника свідчить про збільшення майнового потенціалу підприємства
Коефіцієнт зносу основних засобів	відношення зносу основних засобів до первісної вартості основних засобів	Характеризує частку зношених основних засобів у загальній їх вартості. Позитивним є зменшення значення показника.
	ф. 1 р. 1012/ ф. 1 р. 1011	
Коефіцієнт придатності основних засобів	відношення залишкової вартості основних засобів до первісної	Показує, яка частина основних фондів придатна для експлуатації в процесі господарської діяльності.
	ф. 1 р. 1010/ ф. 1 р. 1011	
Коефіцієнт оновлення	відношення первісної вартості основних засобів, що надійшли за звітний період, до первісної вартості основних засобів, наявних на балансі підприємства на кінець звітного періоду	Показує, яку частину від наявних на кінець звітного періоду становлять нові основні засоби.
	ф.5 р.260 (гр.5)/ф.1 р.1011 (к. р.)	
Коефіцієнт вибуття	відношення первісної вартості основних засобів, що вибули за звітний період, до первісної вартості основних засобів, наявних на балансі підприємства на початок звітного періоду	Показує, яка частина основних засобів вибула за звітний період.
	ф.5 р.260 (гр.8)/ ф.1 р.1011 (п. р.)	
Частка основних засобів в активах	відношення залишкової вартості основних засобів до загальної суми активів	Динаміка зменшення показника протягом певного періоду є позитивною в умовах стабільного або зростаючого обсягу виробництва.
	ф.1 р. 1010/ ф.1 р. 1300	

Продовження таблиці Б5

Коефіцієнт мобільності активів	співвідношення оборотних та необоротних активів підприємства	Характеризує рівень мобільності активів підприємства, його підвищення є позитивним фактором.
	ф.1 р. 1195/ ф.1 р. 1095	